

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

Chaplin
20

MAGNETEN PÅ MALTA

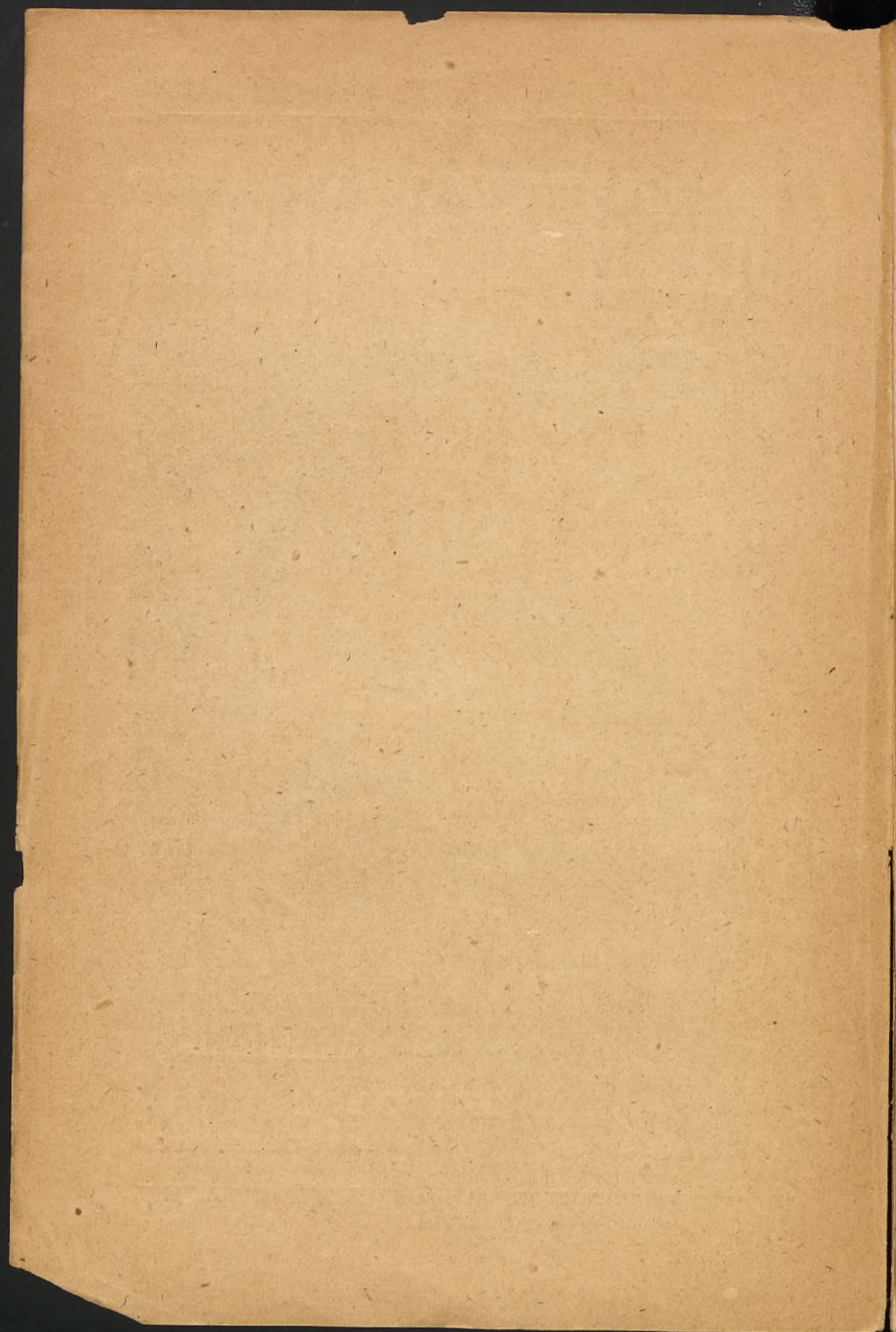
Berättelse af
JOHANNES ALFTHAN.

STOCKHOLM.

NILS GLEERUPS FÖRLAGSEXPEDITION.

Pris: 1 Krona.

MAGNETEN PÅ MALTA.

BERÄTTELSE

AF

JOHANNES ALFTHAN.

STOCKHOLM,
NILS GLEERUPS FÖRLAG.

MARQUETTE PA MALLA

CHARLES A. F. T. W. A. N.

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTR.-ARTIEBOLAG.
1881.

I.

»Trettiosex grader, femtiosju minuter (36° 57'); vi äro på höjden af Malta och kunna icke med denna nordvesten dubblera Gozzo. Halloh der! Tag in toppseglen, vi kunna ej pressa längre, vi mista spirorna!»

Med dessa ord uppträdde kapten Rolf Bengtson på sitt förande fartygs däck, briggen »Alma», hemmahörande i Gefle i Sverge, nu stadd på väg ifrån Odessa till Marseille.

»Skulle vi icke kunna vända och göra ett slag upp emot Kap Passaro?» föreslog styrmannen.

Kratsch — kratrch! Det var för sent; dukarne hade icke hunnit indragas, och spirorna å hvardera masten bräcktes. Sålunda ströko briggen Almas båda toppar.

»Berga trasorna!» dånade kaptenens stämma. »Rorman», tillade han, »fall af fulla tre streck!»

Så skedde, och fartyget började nu, ehuru

gående för mindre antal segel, skjuta en ganska rask fart.

Styrmannen kastade en frågande blick på sin kaptén.

»Jag ämnar anlöpa Malta för att reparera», sade denne kort och gick ned i kajutan.

Förlusten af topparne och den derpå följande manövern hade försiggått, utan att besättningen visat några synnerliga tecken till oro, än mindre den ringaste tveksamhet vid befallningens utförande.

Kapten Rolf Bengtson var inom sitt lands hvad man kunde kalla kopverdiverld en ganska bekant personlighet. Han var skicklig sjöman, sträng befälhafvare och orubbligt modig, egenskaper, som äro egnade att ingifva aktning och ovilkorlig hörsamhet. Han var dock mera aktad än älskad af sina underlydande, och ehuru de erkände hans på detta område af mensklig verksamhet sällsporda frikostighet såväl ombord som ock i land, fruktade de likväl kanske ännu mera kaptenens hänsynslöshet vid bestraffandet af äfven den ringaste subordinationsförseelse.

Men kapten Rolf Bengtsons största fel såsom menniska i den ställning i lifvet, uti hvilken han befann sig, var den, att han hade en poetisk själ. Han var i grunden af sitt väsende en vek, men icke veklig man.

Denna personlighet, sjöman till lif och själ, såsom det heter, var vid pass trettiofem år gammal. Han hade i tiden icke ämnat bli sjöman, utan uti yngre år studerat, det vill säga »studerat lifvet» på land. Nu var han sjöman.

Då Rolf Bengtson åter kom upp på däck, låg hela det för en nordbo synnerligen tju-sände panoramat af den i sydländsk grönska terassformigt uppstigande staden Lavaletta för hans ögon.

Det var Rolf Bengtsons första besök å klipp-ön Malta, som dock är en grönskande klippa.

Hvilka hans känslor vid detta tillfälle må ha varit, torde vara svårt att utreda och — lemmande föraningarnes omtvistade och blott psevdo-poetiska tankebilder åsido — följa vi i dess ställe den korta öfverblick af ön Mal-tas historia, som han, den i verldshistorien, (icke i dess enskildheter) synnerligen bevandra-de sjömannen, lät sväfva förbi sitt minnes spegel.

Den på sin tid så mäktige kejsaren af Tyskland och konungen af Spanien, Carl V, herskaren, inom hvars rike och riken, — ty han herskade jemväl öfver »Båda Indierna», — »solen aldrig gick ned», skänkte, i sin egen-skap af derhos herre öfver Södra Italien, år 1525 den lilla klippön Malta åt Johanniter-

riddarorden, hvilken här uppreste sin fana. Ön anfölls år 1563 af turkarne medelst en anse-
 nlig flotta, men försvarades tappert, och fingo
 halfmånens utvalde draga af med oförrättadt
 ärende. År 1798 gaf sig ön frivilligt under
 fransyskt öfverherschskap samt kom redan år
 1800 under engelskt välde och är, den dag
 som är, britisk besittning — numera ingalun-
 da ovigtig, sedan Englands intressen, i och
 genom Suezkanalens öfvergång uti dess hand
 äfvensom genom den så kallade »orientaliska
 frågan», hellre till- än aftagit uti dessa delar
 af Medelhafvet. — —

Ankaret gick, briggen låg förtöjd, kaptenen
 klädde sig och steg uti sin gigg, och fyra man,
 jemte konstapeln, beordrades att följa honom
 i land.

Vederbörande myndigheter uppvaktades,
 och hvad till affären, »haveriet», med mera
 rörande tjensten, hörde, utfördes raskt och med
 omsorgsfull ordentlighet. Äfven vidtogos de
 nödiga åtgärderna i och för ersättandet af den
 lidna skadan å fartygets rigg.

Kapten Rolf Bengtson var nu ledig ifrån
 sina tjenstegöromål och, för att tala sjömans-
 språk, »klar» att sköta sina egna, personliga
 angelägenheter.

Råder ett öde, en förut bestämd skickelse
 öfver de enskilda människornas lif? Man

behöfver icke tro det, ehuru man någon gång är frestad att göra det.

Sedan kaptenen med berömlig omsorg i första och främsta rummet sørjt för en god förplägning af de honom åtföljande matroserne och konstapeln, upphandlat färsk proviant och afsändt denna undfägnad till fartyget, hvarvid han bestält båten tillbaka för att afhenta honom till klockan åtta på aftonen, gick han att promenera, bese staden och söka någon förfriskning jemväl åt sig sjelf.

* * *

Medan Rolf Bengtson, sonen af högan nord, sålunda vandrade omkring utmed gatorna i Lavaletta, de der just icke voro stenlagda efter de nyaste och ändamålsenligaste metoder, samt lät sina blickar speja efter något af dessa den kroppsliga tröstens hus, benämnda hos oss »källare» och hos italienarne »*osteria*», möttes hans ögon snart af en skylt ofvanom en dörr, som bar inskriften »*Buon giorno*», det är »God morgon», ett i sanning inbjudande »välkommen» å ett förfriskningsställe.

Dörren, beskuggad af ett par pomeransträd, stod lockande öppen, och derinifrån osade det matlukt, olja, makaroni och frukter; — det doftet var ett tyst, men värtaligt språk, och

den matfriske sjömannen förstod och följde dess vänliga vink: »stig in!»

För att vara ett italienskt värdshus — och uppå Malta är nästan allt italienskt — var osterian snygg, och det vill säga mycket. Det fransyska och efteråt isynnerhet det engelska inflytandet torde öfver hufvud taget i detta afseende ha verkat välgörande.

Men mera än denna, likväl i och för sig ingalunda oväsentliga, omständighet uti en grann-tyckt nordbos tycke var den verkligen uppfriskande syn, som å detta förfriskningsställe uti uppasserskans, eller om man så hellre vill, skänkjungfruns lilla, nätta person mötte hans i första ögonblicket förvånade och i det nästa redan förtjusta öga. —

»*Buon giorno, pepina mia signorita* (God morgon, min fina, lilla fröken)!» helsade Rolf Bengtson.

»*Buon giorno, signore*, (God morgon, herre)!» svarade den täcka företeelsen med ett huldrikt leende, ty utseende och drägt utvisade den nye gästen såsom varande »någonting att komma med», och den det lönade mödan att betjena med förekommande artighet.

Samtalet fortsattes, sedan kaptenen erhållit sin matportion serverad och begärt in en liten flaska *Lacrymæ Christi* (Kristi tårars vin), med en viss liflighet å ömse sidor, hvarvid

den vackra, mörkögda signoritan ådagalade mycken fördragsamhet med Rolf Bengtsons klena kunskap uti italienska språket. Snart märkte dock hvardera till sin ömsesidiga belåtenhet, att de vida bättre kunde förstå hvarandra, om de begagnade Albions verldsomsusande handelsspråk, hvilket idiom den vackra maltesiskan rådbåkade ungefär lika väl som nordbon.

»Edert namn, *my beautiful miss* (min vackra fröken)?»

»Viola», svarade maltesiskan leende, »och edert namn, *signore capitano?*»

Rolf Bengtson öfverlade en stund, men blott en kort stund; derefter svarade han tvekan- de:

»Mitt namn är för er tunga svårt att uttala, — jag heter Rolf Bengtson.»

Signorita Viola såg förvånad ut.

»Huru var det?» frågade hon ånyo.

»Rolf Bengtson», upprepade kaptenen.

»O, *signore!*» utropade Viola förtjust, »det är ju ett namn såsom våra namn, och ett vackert namn, *signore Rollo Benzoni!*»

Och sålunda var den nordiske skeppskap- tenen omdöpt, och han tycktes vara rätt be- låten med sitt nya namn, men enkanneligen var han vida mera än blott belåten med den

behagens prestinna, som verkstält detta lilla vederdop.

Efter uppgjord betalning för hvad som förtärts och en jemförelsevis ganska god »*douceur*» för den »*faveur*» han ansåg sig ha rönt, aflägsnade sig kapten Rolf Bengtson, äfven kallad Rollo Benzoni. En lång blick, och det var en glödande blick, såsom han gerna ville tro, följde honom.

Anländ till hamnkajen förefann kaptenen derstädes sin slup och sina slupgastar, lät ro sig till »Alma», steg ombord, emottog styrmannens rapport med mer än öflig likgiltighet, sände denne till hvila och förklarade sig sjelf vilja öfvertaga den så kallade »hundvakt», det är timmarne omkring midnatten in på morgonen, »alldenstund han ändock icke trodde sig kunna få sömn i ögonen».

Och hans vaktgöring var för honom denna gång en ljuflig promenad uti paradiset lustgård. Det var för honom, liksom han stått uppå post vid det allraheligaste i sin känslas kyrka, sin kärleks ljufva tabernakel, och som han uti sin själ vaktade öfver Violas frid.

Styrmannen, som haft intet häremot att invända, erhöll dessutom löfte att följande dag få gå i land för ett par timmar. Äfven alla matroserne fingo gå till kojs.

Kapten Rolf Bengtson stannade ensam kvar

uppå däck. Hans själ diktade då i den syd-
ländska nattens tysta timme:

Viola mia, carissima bella,
Du är mitt hjertas utlofvade brud;
Det är till dig mina böner jag ställa
Vill, då jag beder till verldarnes Gud.

Viola mia, ej kan jag fördölja,
Hvad jag här inom mitt hjerta nu bär,
Dig vill jag dyrka och dig vill jag följa,
Du min madonna, min medlerska är.

Viola mia, för mig är du solen,
Dagarnes drottning och nätternas hopp;
Fjerran från hemmet vid isiga polen
Stält har till dig jag mitt längtande lopp.

Viola mia, du är ju magneten,
Dig lyder hjertats styre, och dig
Måste jag följa, — ej evigheten
Ens kan dig skilja, hulda, från mig.

Viola mia, en englarnes like
Är du för mig i din jordiska drägt,
Du med din åsyn från himmelens rike
Bragt i mitt hjerta en salighetsflägt.

Viola mia — förlåta skall gerna
Mig för min kärlek allherskaren Gud,
Då för mitt lif han till ledande stjerna
Gaf dig, min eviga längtans brud.

Ännu länge gick kaptenen på däck. Hund-
vaktens timmar, annars så långa, runno dock
hastigt bort i tidens ström. Vågornas sakta

sqvalpande hade intet störande för de fantasier, åt hvilka han hängaf sig. Sömnens vederqvickelse tycktes den svärmiske »Rollo» ej behöfva, och det var först då en och annan af manskapet yrvaken tittade upp för att skrida till dagens värf, som den kärlekssjuka kapten drog sig undan till sitt nattläger.

II.

Följande dag på morgonen — sedan han hvilat ut — lät kapten Rolf Bengtson åter ro sig ifrån fartyget och steg i land — i själ och hjerta endast Rollo Benzoni.

Hans steg ställes utan mycken öfverläggning den ginaste vägen till det bekanta värds-
huset. På ditvägen köpte han af en blomsterhandlerska en praktfull blomqvast och fortsatte derefter raskt vägen till osterian, ty denna udde kunde han icke dubblera.

Han fälde derföre sitt ankare i den stilla, lockande bugten, der han var fångad i kärlekens nät och der han, i öfrigt mera lik en delfin än en löja, nu satt fast. Eget nog voro dessa giller mera utlagda af hans egen rika fantasis befallande makt, än af den lilla maltesiska tärnans, i alla fall likväl, ett högt erkännande

värda behag. Och de band, som allaredan begynte smidas omkring hans själ, voro så mycket starkare, som grunden, uppå hvilken hans gryende kärlek hvilade, måhända var ganska säregen. En sådan känslöföreteelse hör dock ingalunda till det omöjligas område och är hos inbillningsstarka menniskor till och med alldeles icke sällspord. De älska då uti den synliga modellen sitt drömda, anade, efterlängtade ideal. Det ligger uti en sådan kärlek vida mer poesi, än uti en vanlig, inom det lätt uppnåddas gräns, vaknad böjelse. Af härmed beslägtad art är ofta den så kallade ungdomskärleken uti ganska många fall. Isynnerhet ynglingen och äfven ungmön älska idealer. Men Rolf Bengtson var icke mera någon yngling.

Kaptenen råkade den vackra flickan, och hon tog vänligt leende emot den frikostige gästen. Det för henne nya uti hans vida mera kraftfulla än sirliga gestalt; de manliga dragens större fasthet i motsats till den öfversvallande, men äfven snart afdomnande liflighet, sådan söderländingen företer, kunde icke underlåta att uti den lilla signoritans tycke väcka intresse. Rollo Benzoni var icke en hvardaglig företeelse för henne, — och uti denna omständighet låg en stor del af den tjuvningsmakt, som han utöfvade på den unga söderländskans lätt

eldfångda sinne. Känslorna hos söderns barn sjuda lättare upp än hos nordens, men det är dock ingalunda fallet, att de till följd deraf äro ytligare. Det ligger mer af vulkan uti söderländingarnes skaplynne, och deras inbillningskraft tager för sig lejonparten af deras sjäslif i anspråk, medan hos nordbon öfverläggningen tager försteget.

Sådana menniskor åter som Rolf Bengtson lefva ett vida innehållsrikare, så att säga inre lif, än de med sina tankars fulla handlingskraft taga del uti det företrädesvis så kallade yttre lifvet. De äro mera den svärmande känslans än den praktiska verksamhetens män. De iakttaga mera, än de handla, hvilken själsriktning dock ingalunda hindrar dem att vara själfständiga personligheter för sig, som icke på något sätt ligga andra menniskor till last. Hufvudsumman af deras sinnelag, äfven i några fall karakter benämnd, är — det må låta besynnerligt, men det är icke förty sant — ett okufligt själfständighetsbehof, och detta behofs oafvisliga fordringar kunna af dem lättare — och hvad för dem vida mera gäller, med utsigt till framgång — motsvaras uppå sjäslifvets än uppå den hårda, synliga verklighetens ofta skarpt begränsade område.

Rolf Bengtson helsade på den vackra maltesiskan liksom på en gammal bekant,

han hade ju äfven inom sig blifvit, genom sina tankars flitiga sysselsättning med henne, fullkomligt förtrogen med den kära bilden.

Men äfven Viola kände sig angenämt berörd, visserligen litet öfverraskad, men inom sig omedvetet tackande madonnan för denna ynnest af den intressante främlingens förnyade besök. Hon ville nemligen icke tro, att det goda vinet i osterian var den enda lockande orsaken härtill. Ja, hon var säker derpå, och hennes visshet i detta afseende blef bergfast, då hon mötte nordbons helsningsblick, hvars djupa värme hon redoboget besvarade med en elektro-sympatisk ström af ljus ur sina sköna ögon.

Nu framräckte Bengtson sin blomsterbukett, den han icke försummat att vid stjelkändan omlinda med fint, hvitt papper och deröfver knyta en sidenduk, som han köpt uti en salubod under vandringen upp till osterian.

Med förtjusning emottog Viola blomsterbuketten, hvilken hon oförbehållsamt, ehuru hon tillika låtsade njuta af det ljuftva doftet den spridde, tryckte till sina läppar.

Då hon sedan märkte den vackra duken, hvilken omslöt dess stjelkända, samt uppvecklat densamma, färgades hennes anlete af en hög, ganska hög rodnad, och, trädande raskt fram till den förtjuste, men nästan förlägne

kaptenen, erbjöd hon honom, med naturbar-
nets enkelhet förstås, sin lilla mun med de
svällande koralläpparne till en — kyss.

Jacta erat alea — det hände.

Inom Rollo Benzonis hjerta var det nu-
mera afgjort, att hon och ingen annan —
komme hvad som komma månne — skulle
blifva hans lifs huldgudinna.

Med den kyssen trycktes icke allenast Amors
pil djupare in i hans hjerta, utan dunkla, men
ljufva aningar om Hymens saliggörande löften
började få insteg uti detsamma.

Denna sinnesstämning vållade en plötslig
förändring uti kaptенens tänke- och i följd
deraf handlingssätt gentemot sitt fartyg och det-
tas egare. Han beslöt nemligen reparera den
kanske sjelfsvåldigt åsamkade skadan och se-
dan oförtöfvadt fullfölja sin bestämda kurs.

Sålunda — så kunde man här salvelsefullt
tillägga — ledde kärleken, som väl bragt honom
på villovägar, den felande dock åter tillbaka
i den rätta färan.

Men den saken kunde äfven utläggas så,
att hvad Amor möjligen felat, det ville Hymen
försona, och för att kunna åstadkomma denna
försoning var bibehållandet af befälet å brig-
gen »Alma» behöfligt, och detta befäls bibe-
hållande åter berodde af redaren, af fartygets
egare.

Men huru det nu än må ha förhållit sig härmed, det ojäfaktigt vissa är, att kärleken, vuxen till en verklig makt, kommen till ett allt beherskande välde inom hans bröst, sin egen natur likmätigt, sjelfmant gaf den felande vid handen det säkraste, hederligaste och följaktligen bästa medlet att godtgöra hvad han möjligen förbrutit genom att i den oerfarna Violas varma hjerta ha väckt till större kraft och medvetet behof den i barnslighetens säkerhet dittills ännu slumrande känslan, blåst upp gnistan till flamma — en skattfordrande, lågande åtrå uti den eldiga sydländskans lätt-tända barm. Bortsedt ifrån dessa subjektiva motiv, dessa personliga bevekelsegrunder, var det hans pligt att godtgöra, i möjligaste måtto åtminstone, hvad han, Rolf Bengtson, gent emot sin redare förbrutit mot den borgerliga lagen. Han ville vara Viola i allo värdig.

Det var en den sanna kärlekens sköna triumf öfver lidelsen.

Det lyckades kaptenen att höja sig till denna själsståndpunkt, och han rättade sitt handlingssätt derefter, ehuru det »sved i hjertat». Den jemväl till ett innehållsrikare lif uppvaknade qvinnan inom Violas barm frampressade tårar i hennes nejlikeögon öfver sin »*amorosos*» plötsligt påkomna beslut, oförklarligt för henne och förblifvande oförklaradt ifrån

Bengtsons sida; ty de skäl han uppgaf för nödvändigheten af sin hastiga afresa, förstod den unga qvinnan till en del icke, utan trodde nästan, att de voro svepskäl.

Det var en sorglig stund för de båda älskande. Men den försyn, den heliga kraft, som åtföljer sanningens ord och ger dem en öfvertygande makt och förmåga att lindra mötande försakelser, styrkte äfven Viola. Med ett lugn, som vittnade om mycken själsstyrka och qvinnlig värdighet, öfverstod hon afskedets bittra stund.

De två skildes åt. På huru lång tid, det visste de icke. Skulle de någonsin återse hvarandra?

Hvad Viola i detta afseende trodde eller hoppades, våga vi icke afgöra, men den raske nordbon, mera oberoende i tanke- och handlingssätt — väl alltför oberoende och tillitsfull — såväl hoppades som ock trodde, och denna tro var den, att först nu lyckans stjerna gått upp öfver hans lefnads stråt.

III.

Men fjerran ifrån Medelhafvets varma solbeglänsta stränder och doftfyllda luft, uti Europas nord, i den gamla betydliga och lifliga handelsstaden Gefle i Sverge, satt å sitt kontor den rike grosshandlaren, skeppsredaren, konsuln och riddaren herr Rollenius. Det var en styfsint, stolt och häftig herre, uti hvars väsende icke fans någon enda egenkap, som var att leka med. Handelsherren var för tillfället, då han här framställes, vid synnerligen vresigt lynne. Han hade äfven mycken anledning härtill. Inga underättelser hade på länge ingått ifrån hans egande brigg Alma, om hvilken han af tidningarne endast visste, att densamma befann sig någonstädes uti Medelhafsvattnen. Kaptenen hade väl skrifvit, ehuru helt kort, men icke »remitterat», det vill på vanligt språk säga, insändt penningar för gjord fraktförtjenst. Men — det var sant — han hade icke heller begärt det ringaste understöd i och för möjliga haverier eller olycksfall. Det kapital, som representerades af fartyget, var emellertid sålunda alldeles räntelöst och ofruktbart — en afsky för en verksam affärsman.

Denna förmiddag var kommerserådet Rol-

lenius, såsom redan sades, allt annat än blid och belåten i sin håg. I viss mån fingo hans bokhållare uppbära obehaget af denna hans mindre treffliga sinnesstämning. Men i det hela var han dock en så omtyckt och »human principal», att de unge männen icke just kunde taga alltför illa vid sig, då någon gång en, ofast välförtjent, skrapa vankades.

»Herr Meyer!» hördes kommerserådets röst ifrån ett inre rum i den stora lokalen.

En äldre man lemnade strax sin pulpet och gick, sedan han ordnat om sina glasögon, dem han haft uppskjutna i pannan, fram till det inre rummets dörr. De yngre bokhållarne följde förstulet med nyfikna blickar den med en mycket allvarlig uppsyn värdigt framskridande äldre kamraten.

Det var blott sällan och vid ytterst kinkiga frågor, som den sjelfmedvetne handelsherren plögade rådgöra med sin gamle hufvudbokhållare, — någonting maktpåliggande var således å färde eller i görningen — så tänkte de unge männen, och denna gång hade de rätt.

Då Meyer inträdt i principalens rum, var en enda blick af denne tillräcklig för att låta bokhållaren förstå, att han skulle stänga dörren till de yttre rummen, hvilket ock skedde, till icke ringa förtret för de närmast den nu

tillstängda dörren sittande pulpetinnehafvarne, de der redan spetsat sina öron för att, om möjligt, uppsnappa något af det stundande, tvifvelsutän intressanta samtalen. — —

»Se der posten», yttrade herr Rollenius med ovanligt lugn röst, men med ett tonfall i densamma, hvilket kom den gamle bokhållaren att spritta till.

»Intet om —?» begynte han i tveksam ton, men tvärstannade i sitt tal.

»Intet ord ifrån kapten Bengtson», svarade handelsherren; »nu är mitt tålamod slut. — Tag plats, herr Meyer», yttrade han åter efter en liten stunds uppehåll, »och hör noga på hvad jag säger! Jag vill höra er åsigt om någonting, som jag ämnar göra.»

Bokhållaren bugade och satte sig.

Herr Rollenius talade:

»Redan under loppet af hela det senaste året har jag sjelf noggrant genomgått alla oss tillhandakommande skeppslistor öfver Medelhafshammarne och har funnit, att »Alma», kapten Bengtson, regelmessigt gjort turer emellan Marseille och Odessa; men vidare vet jag ingenting beträffande fartyget.»

Skeppsredaren Rollenius gjorde ett litet uppehåll i sitt tal.

»Men nu, se här», tog han åter till ordet och framräckte en tidning, ett nummer af Ham-

burgsbladet »Börsenhalle», »se här en notis, som ger oss åtminstone en ledning i detta oviss-
hetens mörker. »Alma», kapten Bengtson,
har den fjerdje juni, ånyo ifrån Odessa till
Marseille, anländt till sistnämnde ort. Jag
har beslutat att till Marseille sända en pålitlig
person för att der omhändertaga fartyget. Det
är om de närmare arrangementerna vid denna
sak, hvarom jag ville tala med er.» — —

Huru der förhandlades, hör icke hit, men
resultatet blef, att herr Rollenius beslöt att
oförtöfvadt afsända en sin tjuguårige son, stu-
dent vid Upsala universitet och för närvarande
hemma, till Marseille, just uti det ofvannämnda
viktiga ärendet. Denne herr Rollenii son
bar namnet Otto samt var en liflig och glad
yngling.

* * *

Otto Rollenius emottog sitt uppdrag med
fröjd i hjertat öfver detta tillfälle att få resa
utrikes och »se världen» samt lofvade sin
fader att uppträda manligt gent emot den
rebelliske kaptenen.

Hans resa skulle gå öfver Stockholm, Kö-
penhamn, Hamburg, Berlin, Dresden, Köln och
Paris till Marseille.

Den unge studenten fattade inom sig det om vetgirighet vittnande beslutet att studera:
 i Stockholm: Glädjens idé,
 i Köpenhamn: Fru Heibergs minne,
 i Hamburg: Qvinnans afvigsida,
 i Berlin: Bankirer och pickelhufvor,
 i Dresden: Rafaels Sixtinska Madonna,
 i Köln: Den ytterst ofulländade dômen och
 i Paris: Om möjligt vore — Paris
 samt att sedan i Marseille uppträda såsom en fulländad affärsman, verldsman och diplomat, beräknande, klarsynt och kall.

Huruvida och huru han lyckades i dessa sina lofvärda förehafvanden, är alldeles obekant, alldenstund hela världen hittills förblifvit i den fullkomligaste okunnighet om resultaten af dessa den nordiske ynglingens studier.

Deremot äro vi i tillfälle att kunna meddela, det unge herr Otto Rollenius, visserligen i viss mån *post varios casus*, det vill säga med upplefvande af några omvexlande nöjen, jemförelsevis hastigt anlände till sin bestämmelseort, det vid Medelhafvets varma barm liggande Marseille, för att der, såsom han sjelf förmodade, enligt all sannolikhet *per tot discrimina rerum*, med modigt öfvervunna faror, såsom han tydde de latinska orden, uppnå sitt mål, som var den svenska briggen »Alma», hemmahörande i Gefle.

Herr Otto Rollenius var nu alltså i Marseille och hade tagit in på hotellet »A la Surprise».

Den unge herrens första promenad i staden gälde svenske konsuln, till hvilken han aflemnade sitt kreditiv ifrån firman Rollenius, samt af hvilken bistånd han allerödmjukast bad att få komma i åtnjutande.

Konsuln, monsieur Eugène Habil, emottog den unge mannen ganska förekommande samt lyckönskade honom till den utomordentligt goda tur han haft att i Marseille verkligen anträffa det ifrågavarande fartyget, hvadan »affären», enligt all sannolikhet, väl skulle inom kort kunna slutföras till såväl redarens som kaptenens belåtenhet, alldenstund, enligt konsulns oförgripliga förmenande, herr Bengtson, såsom varande en distinguerad och *très aimable* personlighet, gerna skulle vara redo bogen att »faire l'affaire», hvilket Otto för sig uttydde med att han och kaptenen sannolikt skulle komma att göra goda affärer tillsammans.

IV.

Medan de hotfulla moln, som omtalats, uppstego på kapten Rolf Bengtsons lifshorizont, fortsatte densamme, såsom Rollo Benzoni, utan aning härom, sina färder på Medelhafvets böljor.

Ankommen i närheten af den för svenska briggen »Alma» så vådliga punkten 36 grader, 57 minuter nordlig bredd, vid 32 grader och några minuter ostlig längd, råkade den förtänksamme kapten Bengtson ånyo ut för det missödet att förlora sina toppar, hvadan han såg sig föranlåten att göra ett litet besök i Lavalettas hamn för att reparera den skada fartyget lidit, och — äfven det kunde väl af ömsinnade människor anses ha varit af behofvet påkalladt — derhos återställa manskapets och sina egna krafter å någon restauration i land, till exempel den der treffliga »Buon giorno».

Så skedde, och hvad vidare följde, var en vistelse af ungefär enahanda art som vid det första mötet emellan kaptenen och la bella Viola Cordi. — —

Derefter, och sedan fartygets rigg undersökts och befunnits behöfva en förnyelse äfven i annat afseende än de i all hast ersatte »topparne», hvilken grundligare reparation

dock så oändligt mycket bättre hade kunnat försiggå i Marseille, ehuru Bengtson icke kunde förmå sig till att annorlunda gå tillväga, lyftades omsider ankaret, och »Alma» gick under segel till Marseille, dit den äfven lyckligen hade anländt, och hvarest, enligt hvad allaredan berättats, så oförväntade och öfverraskande helsningar ifrån hemlandet, det aflägsna Sverge, väntade på den käcke fri-seglaren.

* * *

Monsieur Eugène Habil, k. svensk konsul, hade således åtagit sig att åtfölja den unge svenske fullmaktsinnehafvaren ifrån firman Rollenius i Gefle till briggen »Alma».

Vädret var vackert, konsuln hade sin egen slup, och inom en kort stund lade denne med honom och den unge svenske studenten till vid »Almas» styrbordssida.

De båda herrarne äntrade raskt upp på däck och emottogos der ganska artigt och förekommande af kapten Bengtson, som ju kände konsuln sedan gammalt.

Gästerna inbjödös att stiga ned i kajutan, der några förfriskningar framsattes.

»Herr kapten», började konsuln, »jag får här för er presentera en landsman till er —

son till herr Rollenius, nyss hit anländ och rekommenderad till mig.»

»Ah — ah!» sade kaptenen, icke utan att röja litet öfverraskning. »Jaså, helsingar ifrån Sverige. Nå, välkommen å er herr faders vackra brigg »Alma»!

Kaptenen, hvilken i början tycktes ha känt sig något orolig, vann ganska snart åter det fulla väldet öfver sin person, sitt ansigtsuttryck och sitt tal.

»Er skål, min unge herre», tog han åter till ordet, »eller kanske I tillåten mig, mine herrar, en skål för min ärade redare uti hans älskvärde sons person. En sådan kan dock icke drickas uti alldeles vanligt vin, och då jag just nu kommer ifrån Odessa, den sköna staden vid Svarta hafvets strand, hör denna skål blott drickas i vin ifrån stränderna af detta haf. Tillåten mig därför uppvakta med rysk champagne.»

Han bugade, på förhand tackande för tillåtelsen, och ropade genom dörren:

»Stewart, en flaska Donskoj och tre glas!»

Befallningen åtllyddes flinkt.

Under tiden hade alla tre herrarne tagit plats och tändt sina cigarrer.

»Jag anår», så tog kaptenen åter till ordet, »anledningen till er hitkomst, herr Rol-

lenius, och jag vill här i herr konsulns närvaro gifva er det bästa svar ni kan önska.»

Han gjorde ett litet uppehåll och fortfor sedan:

»Jag vill härifrån i morgon remittera tio tusen francs till er herr far. Är ni nöjd dermed?»

En skarp, forskande blick föll uppå den unge mannen och vandrade derefter med ett, om möjligt, förstärkt uttryck, liksom upprepande samma fråga, till konsuln.

Den unge studenten-ombudsmannen blef förlägen. Han visste synbarligen icke, hvad han skulle svara.

»Nå?» frågade kaptenen.

»Hvad skall jag göra?» vände Otto sig till konsuln.

»Huru lyda edra instruktioner?» sade denne kallt.

»Såvidt jag förstår desamma rätt, och såsom jag uppfattat min faders mening, så borde »Alma» — så är hans, min faders, afsigt — jag vet inte, hur jag skall uttrycka mig — att »Alma» nu skulle komma — hem.»

Han drog en suck af lättnad.

Men kapten Bengtson steg upp och gick ett slag öfver kajutgolfvet.

»Får jag se edra instruktioner, eder fullmakt, herr Rollenius», sade han i lugn, kall ton.

»Se här», sade den unge mannen och räckte fram ett papper.

Kaptenen tog det och räckte efter genomläsandet detsamma tillbaka.

»Herr Rollenius», sade han leende, i det han satte sig och ifylde de tomma glasen, »om ni skall öfvertaga befälet å briggen »Alma», så afträder jag. Då må ni äfven, bäst ni gitter och kan, föra fartyget till hvad ni kallar hem».

»Jag är icke sjöman», sade den unge mannen brydd.

»Och jag icke dräng», sade kapten Bengtson torrt.

»Nå, nå, go' herrar», inföll konsul Habil medlande, »låtom oss i morgon åter ha ett sammanträde; jag skall till dess ha tänkt ut någon medelväg.»

»Den blir», sade kaptenen i fast ton, »icke min väg till Sverge.»

Konsuln och Otto bugade sig, togo afsked och lemnade fartyget.

Så slutades den konferensen.

V.

Kapten Rolf Bengtson var ingalunda en alldeles vanlig företeelse. Om ock hans måhända något öfverspända sinne eller, om man förmedlande så vill kalla det, hans poetiska själ någon gång, och detta rätt ofta ändå, öfverröstadade hans kalla förstånd, så kunde han dock — när han så för godt fann — vara en ganska klokt beräknande affärsman. De frakter »Alma» gjort, hade öfver hufvud taget varit ganska lönande, och Bengtson hade icke, åtminstone icke ännu, undansnillat penningarne. Men han hade, ehuru han burit upp medlen, underlåtit att sända, remittera, såsom det heter på handelspråket, desamma till redaren.

I lagligt afseende hade han handlat riktigt, uti moraliskt afseende åter urskuldade han sig sjelf — en klen ursäkt i alla fall — med sin otvetydiga goda vilja att »i sinom tid» tillställa den rättmätige egaren, fartygets redare, herr Rollenius, hvad honom tillkom.

Men i denna fråga, hvad nemligen redaren tillkom, följde kaptenen en något besynnerlig slutledningslära.

'Det är jag, icke allenast fartyget, som åstadkommit denna vinst', tänkte han, 'och jag vill, att fartygets egare skall dela med sig

mer än blott den sedvanliga, mig tillkommande lönen och min kaplake. De andra svenska fartygen på dessa vatten ha icke seglat in hälften så mycket som jag — trots mina små haverier på Malta. Men', så fortfor han i sin tankegång, jag har nu runda trettio tusen francs (öfvertjugo tusen kronor) innestående här i Marseille — hvar, det angår ingen utom mig allena — och den frakt jag nu lyckats avsluta för nästa resa ifrån Odessa, är uteslutande min förtjenst, ja, jag kan väl säga, min särskildt goda tur, kanhända också följden af min djerfhet och energi, och denna frakt uppgår väl till ensamt tjugo tusen francs, summa förhandenvarande femtio tusen francs, eller ungefär min kära »Almas» hela värde. Och dessa medel — ja, dessa medel, dessa femtio tusen francs — skall jag, vill jag oafkortade sända dem till redaren? — Vill jag det —?

Han försjönk i djupt begrundande.

'Ah!' utbrast han halfhögt för sig sjelf. 'Jag tyckte om den der ynglingens öppna, käckä uppträdande, som tillika var aktningfullt. Nåväl! Jag tar det säkra för det osäkra och sänder åt redaren de der femtio tusen, men, men — jag för »Alma» icke till Sverge, ty dess hem är der jag är — jag älskar det fartyget — jag älskar det mest uppå jorden näst min hulda Viola. Men pojken tar jag med

mig, om han så vill, på den här resan, det må bli min ersättning och min hämnd på gubben Rollenius. Sina pengar får han ju ändå, men skutan blir kvar i Medelhafvet. Ja, så gör jag.'

Han klädde om sig och lät ro sig i land, lyftade medlen, köpte vaxlar för femtio tusen francs och begaf sig till det hotell, der, såsom han erfarit, Otto tagit in, uppmanade denne att följa sig och begaf sig jemte honom till konsuln, monsieur Eugène Habil.

Denne sistnämnde herre, konsuln, blef högeligen förvånad, då Bengtson föredde de inköpta vaxlarne, dem han inlade i sitt medförda, färdigskrifna bref till redaren. Konsuln kunde icke undertrycka det ena utropet efter det andra af: »*C'est très charmant, mon cher capitaine, tres agréable; vous êtes une génie de l'ordre premier* (Åh, det är härligt, min käre kapten, utmärkt angenämt; ni är ett snille af första rang!)»

Derefter lemnade kaptenen brefvet, som han förseglade i dennes närvaro, till konsuln och bad honom afsända detsamma samt vände sig sedan till sin unge landsman.

»Nå, herr Rollenius, vill ni följa med mig ut i staden? Jag skall i sanning icke föra eder på vådliga vägar, men jag känner detta sköna Marseille bättre än min hemort i Sverge. Nå?»

Otto tackade, och de gingo, åtföljde af den förvånade konsulns ytterst artiga afskedshelsingar.

Följande dag skulle de spisa middag hos monsieur Eugène Habil, som för sin andel i affären hos huset Rollenii bankir i Marseille qvitterat ett tusen francs såsom honorar.

Utkomne på gatan, stälde de två nordboerne sina steg till hamnen och togo plats å verandan till ett i dess närhet befintligt café.

Kaptenen bestälde frukost, is och vin.

»Herr Otto», började Bengtson, sedan de druckit hvarandra till, »är icke detta en härlig tafla, fullt ut värdig den gamle snillrike tysken Thümmels entusiastiska skildring af denna sköna plats på vår jord? Se detta härliga haf — det är sjelfva det klassiska Medelhafvet!

Studenten såg förvånad upp på talaren.

Kapten Bengtson log.

»Herr Otto», tog han åter till ordet, »jag tror icke, att ni ångrar er resa hit?»

»Nej, vid Gud!» utbrast ynglingen med strålände uppsyn.

»Ja, hafvet är godt, det må man ej klandra», fortfor kaptenen, och ur hans öga flödade det liksom en varm känslöström emot och in i den hänryckte ynglingens själ.

De suto en stund tysta, försänkte i be-

traktande af den sköna tafla, som utbredde sig för deras blickar.

»Nå, herr Otto, så heter ni ju, unge herre», tog kaptenen omsider till ordet, »hvad skulle ni väl svara, om jag nu, här vid stranden af Medelhafvet, skulle göra er ett förslag: kom ut med »Alma», följ med mig öfver detta vida haf, igenom den grekiska överlden, igenom Dardanellerna, förbi Konstantinopel, igenom Bosphoren till Svarta hafvet och Odessa? Underrätta emellertid herr Habil om ert beslut, det är bäst ändå. Han skall för öfrigt näppligen göra några invändningar, ty det är ju på sätt och vis till rederiets säkerhet.»

Så skedde, och efter några dagars angenäm, solbeglänst tillvaro i Marseille, gick den unge svenske studenten, upptagen af sin varma längtan att skåda de nya syner han skulle komma att möta, ombord.

Monsieur Eugène Habil hade icke haft det ringaste att invända mot denna sakernas vändning och visade sig till och med synnerligen redebogen att vara den unge svensken till råd och hjälp vid dennes utrustning i och för sjöresan.

* * *

Det var qväll.

Anländ ombord å »Alma» i sällskap med

kaptenen sjelf, presenterades Otto af denne inför det förvånade manskapet såsom »sjelfve redarens, herr Rollenii, son, den der hade för afsigt att åtfölja den vackra 'Alma'», såsom kaptan Bengtson leende tillade, »på hennes små turer på Medelhafvets och Svarta hafvets böljor».

Derefter gingo kaptenen och hans gäst ned i kajutan, hvarest Otto erhöll en särskild hytt sig anvisad, dit äfven hans saker nedfördes, och hvarest han, till sin stora tillfredsställelse, fann en ställning, möjlig att begagna till skrifbord; skrifförnödenheter medförde herr studenten, Apollosonen, sjelf.

Sedan han väl hunnit komma sig i ordning, begaf han sig upp på däck, der kaptenen vänskapsfullt inbjöd honom att jemte styrmannen och superkargen deltaga uti en liten toddyförplägning — »enligt gammalt svenskt bruk».

Manskapet erhöll jemväl sin ranson af enahanda dryck.

Det var kalas i qväll ombord å svenska briggen »Alma».

Styrmannen och superkargen drogo sig, efter att snart ha tömt sina glas, tillbaka; den förstnämnde skulle bittida upp på morgonen för att lägga sista hand vid fartygets klargörande att lätta ankar, och superkargen, som tillika

var proviantmästare, var trött af dagens bestyr i land.

Kaptenen och studenten voro ensamme.

Det var en härlig tafla, som utbredde sig framför de tvänne svenskarnes blickar, der de suto på briggens akterdäck uti Marseilles hamn, och hela det väldiga Medelhafvet, kulturhistoriens vagga, såsom detta vattenbäcken med rätta kan kallas, utbredde sig framför dem i den nedgående solens allt mer och mer magiska belysning.

Inloppet till Marseilles hamn bildas af tre mindre öar, af hvilka den ostligast belägna bär namnet If och är befästad. — —

Det var icke utan vemodiga känslor Otto betraktade de mörka konturerna af den gamla befästningen. Ovilkorligen rann honom i minnet historien om »jernmasken», denne hemlighetsfulle person, som i Ludvig XIV:s tid satt häktad härstädes, och hvilken Alexandre Dumas låter ha varit en broder till konungen. Huru härmed må ha förhållit sig, i alla fall är det ett faktum, att här vid ifrågavarande tid förvarades en namnlös, politisk fånge. Det var så den tidens sed inom de allra högsta kretsarne, äfven i andra länder än Frankrike.

Otto Rollenius meddelade sina tankar åt kaptenen, och som detta ämne var synnerli-

gen egnadt att anslå Bengtsons sinne, uppkom snart mellan de två herrarne ett ganska lifligt samtal, hvars slut var, att hvardera kände sig mera närmade till och mera förtroliga med hvarandra. Det poetiska elementet uti deras skaplynnen blef föreningsbryggan till ömsesidigt intresse, till och med vänskap dem emellan.

Sent inpå natten gingo de till kojs. — Då Otto följande morgon vaknade, märkte han af fartygets rörelse, att detta befann sig under segel. Han klädde sig och begaf sig upp på däck.

Der låg nu hela den ofantliga vattenytan framför honom. Det blåste en frisk, men jemn bris, och »Alma» hade alla sina dukar till-satta; hon sköt god fart. — Talrika segel syntes på afstånd omkring dem samt här och der en ångare; himlen hvälfde sig klar och blå öfver dem, stränderna försvunno i ett allt mattare fjerran: det var en i alla afseenden skön tafla, nästan öfverväldigande storartad för den, som första gången i sitt lif såg denna syn och då såg den så, som nu var fallet med Otto Rollenius.

VI.

Härlig är utsigten ifrån ett högt berg ut öfver fruktbara, odlade landskap med verk samma städer och idoga byar, med kyrktorn och vackra landthus här och hvar samt landsvägar med åkdon, floders silfverband med derå framglidande farkoster och jernvägars linier med ångande lokomotiv, dragande efter sig långa tåg af vagnar — jättelika ormar — men jättedjur i människans tjenst — härligt är detta att skåda!

Men hafvet — det stora hafvet!

Synkretsen var nu obegränsad: intet land syntes mera — endast det blåa hvalfvet ofvanom och inunder den tunna plankan, ett flarn på gränsfri våg. Det var storartadt, egendomligt upphöjande för den lilla människan, som djerft ville herska äfven här.

Ottos själ var högtidligt stämd.

Inför taflan af allmakt och oändlighet vika människohjertats egna känslor, de vanmäktiga önskningarne, å sido, och själen skådar liksom in uti verldsandens oändliga väsende. Hafvet är af alla jordiska företeelser den bästa symbolen af evigheten — af Gud. — —

En hand lades vänligt på den unge mannens axel.

»Detta är Medelhafvet», sade en klar, mild röst.

Otto vände sig om. Denna klang af en människoröst uti denna oändlighetens himmel verkade ett ögonblicks öfverraskning hos den unge mannen, men återförde honom ock dervid till det ändligas verld, till jorden.

Bredvid honom stod egaren af den sällsamt klangrika och kraftfulla, men dock nu så milda rösten.

Det var skeppsbefälhafvaren Rolf Bengtson.

Hans allvarliga, djupa öga hvilade öppet och klart på den unge mannen, men det låg uti hans blick tillika en så solig värma, ett så vänfast uttryck, att Otto ovilkorligen, då han mötte dess sken, räckte fram sin hand och, fattande kaptenens, med en viss förtrolighet upprepade dennes nyss yttrade ord:

»Detta är Medelhafvet!»

»Och tack, herr Bengtson», tillade han med en lugn glädtighet, som icke saknade en tonfärg af högtidlighet, »tack för det ni beredt mig denna hittills okända, ej ens anade njutning!»

Kaptenen tog sin passagerares arm, och de följdes åt till frukostbordet uti stora kajutan, »gunrummet», som Bengtson på skämt kallade denna afdelning af sin flytande bostad,

och hvarest de äfven råkade superkargen, medan styrmannen öfvertagit befälet på däck.

Briggen »Alma» fortsatte kursen till sin bestämmelseort, men det gick jemförelsevis blott långsamt framåt, ty ihållande ostliga vindar tvingade densamma till kryssning, visserligen ett sätt att komma fram, men ett föga tillfredsställande. Som hafsutrymmet dock var stort, voro slagen långa och briggen löpte vanligen ett par dygn för samma halsar. Vinden var stadig och jemn.

Det var således icke mycket arbete om bord, och sjömännen, mest sysslolöse, gingo eller lågo omkring på däck, rökande af dem sjelfva tillverkade cigaretter och berättande för hvarandra vidunderliga historier eller uppgörande planer för nöjen i land, hvarvid de hviskade hvarjehanda förmodanden, om de väl äfven denna gång skulle komma att anlöpa Malta. Det gick tyst till, ty kapten Bengtson höll strängt på ordning och disciplin.

Otto Rollenius hade jemväl mycken tid ledig: han hade nemligen icke någon egentlig befattning å fartyget — ehuru han emellanåt sysslade med ett och annat — och denna sin påtvungna ledighet använde den unge man-

nen till hvarjehanda studier och sjelfbeträk-
telser. Han var sålunda allaredan, i sitt eget
tycke förstås, en fullfärdig, ja, en riktigt »durch-
drifven» människokännare — och det äro ju i
allmänhet de flesta ynglingar, om de få taga laga
fasta på sin egen öfvertygelse —: han kände lif-
vet och världen, och enkanneligen kände han
qvinnan, detta *varium et mutabile* (detta ombyt-
liga och föränderliga ting) enligt hans erfaren-
hets filosofi. Den der erfarenheten *vid tjugua-
år* är ofta obarmhertigt sträng uti sina dom-
slut öfver denna värld, som — *hinc illæ lacry-
mæ* (se der orsaken till sorgelåten) — uti sin
verklighet af honom, ynglingen, icke anses
motsvara hans glödande hjertas fordringar och
förhoppningar och derföre — aktas ringa, eme-
dan han i dess ställe sökt och hoppats finna en
verld, som skulle motsvara hans fantasiska sköna
idealer. Men han var lyckligtvis icke alls hvad
man kallar lefnadstrött, och han tillämpade der-
för i sin tro på lifvet och qvinnan också lyckligtvis
icke den orientalske skaldens bedröfliga ord:
»Frågar du mig min tanke om qvinnorna, så kan
jag gifva dig besked, jag känner deras fel —»
en sjelfbekännelse af för en yngling föga smick-
rande slag. Sådan, som Otto Rollenius var, så-
dan — och det är bra, att så är — är ungdomen
öfver hufvud taget; ty, för att icke dölja sannin-
gen, en ungdom utan högt flygande tankebil-

der och sköna idealiska förhoppningar är — en förtidig ålderdom, ett af naturen redan förskottsvis utfärdadt andligt fattigdomsbevis för den person det gäller, en blomma, vissnad i sin knopp, ett hjerta med fattiga fordringar på lifvet och en ännu tarfligare skörd deraf.

En sådan yngling var nu Otto Rollenius icke. Han var, gudskelof för hans egen skull, fast hellre raka motsatsen härtill, och det var bra för honom öfver hufvud taget och särskildt förmånligt uti den belägenhet, i hvilken han nu befann sig. Han kom nemligen till följd häraf i ett mera innerligt vänskapsförhållande till kapten Bengtson.

Under den ofta inträffande vindstillan, en vanlig företeelse å Medelhafvet, då seglen hängde slappa utmed rå och mast, hade de två männen många och långa samtal med hvarandra. Det var ett vackert tankeutbyte, som egde rum: den enes, den verldserfarne mannens mognade lifsbilder, den andres, den oerfarne ynglingens i ungdomsförhoppningarnes oförfälskade färgprakt strålande framtidstaflor. Det var rika stunder för båda två.

Sålunda förgick tiden ganska behagligt. Men en dag, då Otto uppkom på däck — det var het, qvalmig, tryckande luft och fullkom-

lig stiltje — tyckte han sig, oakadt det yttre lugnet, dock märka en viss oro hos alla personer ombord. Kaptenen sjelf var ovanligt sluten och fåordig.

Fartyget befann sig för närvarande ungefär midt för Sidra-viken, den stora bugten på den afrikanska kontinentens norra kust, med hela den vida Saharaöknen såsom bakgrund.

Det rådde, såsom redan sades, fullkomligt lugn öfver hafvet, men det var ett hemskt lugn.

Otto trädde fram till kaptenen, som stod på akterdäck bredvid rormannen; han betraktade uppmärksamt den södra horisonten.

Otto vågade icke tilltala honom: det var ett något i den andres utseende, som ovilkorligen bjöd honom att icke falla besvärlig med onödiga frågor eller anmärkningar.

Nu gick kaptenen tätt fram till rormannen och räckte åt denne sin kikare, medan han sjelf tog ratten om hand.

Sedan den gamle sjömannen länge och uppmärksamt granskat den södra horisonten, liksom kaptenen förut gjort, lemnade han fjerrsynglasets tillbaka och återtog tyst sin plats vid styrratten.

Hans uppsyn hade blifvit mycket allvarsam.

»Nå», sade kaptén Bengtson, »hvad menar du, Blomqvist, om det der hvita spöket der borta?»

»Det är stormbådaren, kaptén», svarade den gamle Blomqvist lugnt.

»Styrman», ljöd nu Bengtsons stämma skarp och befallande, »tag in alla klutar ända till märsarnel!»

Styrmannen, som jemväl med sitt fjerrglas granskat horisonten, utbytte en meningsfull blick med kapténen och lät oförtöfvadt verkställa den erhållna befallningen.

Otto förstod ingenting af alla dessa med en besynnerlig snabbhet och under anmärkningsvärd tystnad företagna åtgärder, som, det såg han, vittnade om någon öfverhängande fara.

Han bad kapténen om kikaren.

Tigande räckte denne instrumentet åt honom och utvisade med handen det håll, åt hvilket Otto skulle rigta detsamma. Denne följde anvisningen, men kunde icke upptäcka något, som hade utseende af ett hotande tecken uppå den blågrå himmelens enformiga hvalf.

En liten ljusgrå fläck, en rund molntapp i söder, var det enda ifrån den blåa bakgrunden afstickande föremålet.

Han gaf kikaren tillbaka.

Kaptenen kastade en mönstrande blick på de vidtagna åtgärderna. Ett djupt allvar hvilade öfver de fasta anletsdragen.

Allt var tyst ombord.

Äfven Otto började känna sig orolig.

Fartyget låg alldeles stilla. — —

Då —

Det mörknade plötsligen, liksom genom ett trollslag, i luften söderut, och mörker drog äfven öfver det liksom i hemsk dödsdvala lugna vattnet — då plötsligen ett fint, men hastigt till ett gällt hvinande växande ljud förnams — ett mörkt luftförhänge nalkades fartyget — en häftig stöt — och trots sin ringa segelyta trycktes eller, riktigare sagdt, kastades briggen på sidan så våldsamt, att den oförberedde Otto förlorade fotfästet och tumlade emot nakterhuset.

Ett, tu, tre, var han åter på benen och såg sig förvånad omkring.

Nu hade skådespelet bytt om ton och kulisser.

Hvinande, rytande och dånande rasade vinden fram, och hafvet häfde sig i höga, ännu skumfria vågor. Några ögonblick — och hela den nyss ännu så stilla, glänsande ytan företedde anblicken af ett oredigt, hvittfradgande kaos,

uti hvilket fartyget slungades upp och ned, ett makt- och kraftlöst ting.

Men detta fartyg hade en jernvilja, som styrde detsamma: kapten Rolf Bengtson höll, kall och lugn, vakt deröfver.

Det var full orkan. — —

Så förgingo några, flere minuter, och åter många minuter till.

Otto stod, fasthållande sig vid nakterhuset, slagen af häpnad, men han kunde icke göra sig riktigt reda för hvarken farans vidd eller naturföreteelsens ofantliga kraftutveckling.

Försigtigt arbetande sig fram tätt intill kaptenens sida — han stod icke långt ifrån denne — satte han sina läppar till dennes öra och frågade:

»Kan det blåsa hårdare?»

Trots orkanens tjut hade kapten Bengtson hört den besynnerliga frågan och förstått ordens innehåll.

Intet egentligt eller hörbart svar följde på denna otidiga utgjutelse af nyfikenhet, men han gaf likväl ett tydligt, oemotståndligt tillrättavisande sådant på den förmätne, enfaldige ynglingens fråga — med en blick, hvars enkla, bestämda uttryck var ett: »Åh hut!» hvilka ord äfven sakta gingo öfver kaptenens läppar.

Otto Rollenius kände inom sig, att han be-

gått en dumbhet. Han drog sig åter, så godt det gick an, åt sidan, ur den omedelbara närheten af den stränge skeppsbefälhafvaren, hvilken han, det kände han med sig sjelf, på ett pojkkäktigt sätt förnärmat uti ett ögonblick, då på bibehållandet af hans kallblodighet och själsnärvaro så många medmenniskors lif berodde.

Emellertid fortfor stormen, ehuru orkanen upphört. Äfven Ottos känslor blefvo lugnare; han kunde åter egna sin själs uppmärksamhet åt betraktandet af det storartade skådespelet: en storm på hafvet. —

Efter vid pass tre eller fyra timmars tid gick kaptenen ned i kajutan. Han såg sig omkring efter Otto, men fann honom icke. Då gick han till dennes hytt, öppnade dörren och bad ynglingen komma in till sig.

Otto följde tillsägelsen.

Goda och grannlaga menniskor emellan finnes en viss sympati, en ömsesidighet i känsloutbyte, som ofta låter desamma förstå hvarandra äfven utan vidlyftigt tal och utförliga förklaringar.

»Otto», sade kaptenen, som sällan tilltalade honom så förtroligt, till den inträdande ynglingen, »ursäkta min hårda tillrättavisning nyss deruppe, men din frågas stora, låt så vara, barnslighet kan förklara min grofhet.»

Han räckte ynglingen sin hand.

Med ett utrop af »tack!» fattade Otto den erbjudna handen och slog förtroendefullt sin arm kring den äldre vännens hals.

»Rätt så, min gosse, rätt så», sade Bengtson med klar uppsyn, »nu är det bra igen.» Han gjorde en liten paus och fortsatte derefter i sin vanliga ton:

»Faran är nu förbi, och jag har låtit ge manskapet en extra förplägning för dess välförhållande. Styrmannen och superkargen har jag inbjudit hit på en liten toddy. Vi skola nu ha en rolig qväll efter denna lyckligt öfverståndna dust, vi fyra nordboer, det är du väl med om? Ser du, Otto, sjömanslifvet, som i allmänhet är enformigt, har dock någon gång äfven sina festscener.»

Han tystnade och steg upp för att emottaga sina inträdande gäster.

Kapten Rolf Bengtson förstod att vara en angenäm värd, en ofta icke så lätt sak.

Med öppen förtrolighet, utan att dock häri gå för långt, helsade han sina underlydande välkomne för att nu, sedan alla väl uppfyllt sina pligter, egna en liten stund åt nöjet af ett gladt samqväm, en ypperlig vederqvickelse.

»Låtom oss, mine herrar», fortfor han, »fira den lyckliga räddningen ur den fara, som »Alma» lupit». Derefter tillade han leende:

»Jag föreslår, att vi inleda vårt lilla colloquium dermed, att herr Rollenius läser upp hvad han nyss skrivit derinne i sin koj.»

Otto blef brydd.

»Åh», inföll styrmannen, »jag är väl bara en sådan der sjöbjörn, men om det, som skrivits, gäller sjön, så ber jag ödmjukast, herr Rollenius, låt oss få höra't.»

Otto skrattade och gick att hemta sitt manuskript samt uppläste, återkommen från sin hytt, följande versar:

Stormbådaren.

Tung stillhet glöder
 På vattens ändlösa spegel;
 Fjerran i söder
 Vid horisonten, ett segel
 Likt, som är fjerran än,
 Tecknar mot himmelen
 Gråhvit sig blott en fläck;
 Men ifrån skeppets däck
 Upp uti märs och topp
 Ila gastarne opp.

Hemsk är din fana,
 Der du oss nalkas, du leda,
 Vi likväl ana,
 Hvad du oss ärnar bereda.
 Vi, trots din litenhet,
 Känna din hemlighet,
 Der du bär storm i barm;

Men vi med kraftig arm,
Enligt sjömannalag,
Våga med dig ett tag.

»Skål på den saken!» utropade styrmanen och superkargen, och den förstnämnde tillade ännu:

»Nå, ja, det är allt riktigt och bra, men sjömanslagen har ingenting att skaffa med saken; nästa gång ni skrifer en sjömansvisa, så lemna den paragrafen bort, ty lagen är ej att narras med, ska' jag ha äran säja er — hm — skål!»

Aftonen förflöt under hvarjehanda samspråk.

Bland annat sjöng superkargen, som hade en vacker tenor, följande lilla stump, författad, såsom han någorlunda tydligt lät förstå, af kapten Bengtson sjelf:

Sjömanssång.

Vi frukta dig ej, du hvita våg,
Ditt dån ej och ej din fradga;
Musik är det ljud på vårt vikingatåg,
Som nu har en fridlyst flagga.

En glad signal hvarje vindfläkt är
Emellan folken på jorden,
Och skumhöljd bölja parlamentär
Är länder imellan vorden.

Derefter åtskildes det lilla sällskapet; hvar

och en gick att sköta sin sak — studenten för att drömma om storm, vågsvall och käck, beslutsamme män.

VII.

Några dagar förgingo i allsköns ro.

En afton, det var »spgellugnt», såsom man på land brukar säga om hafvet i dess stillhet, suto kaptenen och Otto, hans »passagerare», såsom han någon gång kallade honom, på akterdäck, inbegripne i förtroligt samtal.

»Du», kaptenen kallade Otto någon gång så, »skall nu, om du har lust, få höra, hvad jag diktat till den der stormens, som vi nyss öfverstått, ära.»

Otto förklarade sin synnerliga tillfredsställelse att få bli åhörare.

Med enkel, flärdfri röst framsade kaptenen då följande af honom författade ord:

Orkanen.

Såg du böljornas bistra brottning
 Väl om skeppsbord i hvinande storm,
 Såg från brakande master
 Bort du slitas den hvita duk?
 Slog ditt hjerta i högre takter,

Mäktigt manadt af storm-andens ljud,
 Gaf du hotande magter,
 Gaf du hyllning åt verdars Gud,

Den der bjuder orkaner vakna,
 Haf sig höja i böljande brus,
 Och i frammanadt mörker
 Höljer in dagdrottningens ljus?
 Blef din ringhet dig då förklarad,
 Der du såg den allsmäktiges kraft?
 Kom ditt häpnande sinne
 Då att känna verldsdomarens hand?

Dessa ord gjorde synbarligen intryck på den unge mannen, och deras innehåll och hänsyftning visade för honom kapten Bengtson och hans karakter uti en annan, ny dager: han såg nu, om man så vill, till och med en religiös man framför sig. —

I förbigående må nämnas, att det alldeles icke hör till sällsyntheterna, att sjömän äro religiösa, emedan i deras yrke, mera än i många andra, menniskan lär sig att lita på en mild försyn.

Den erfarne mannen märkte ganska väl det intryck han gjort på ynglingen, och yttrade, i det han leende betraktade honom:

»Nå, Otto, hvad skulle du säga dertill, om jag meddelade dig orsaken, hvarför jag så ofta anlöpt Malta?»

Handelshuset Rollenius' i Gefle ombudsman

på Medelhafvet såg mycket förvånad och öfverraskad ut.

»Jag tager din tystnad för ett medgifvande, och, upprigtigt sagdt, jag har, sedan jag nu lärt känna dig närmare, beslutit inviga dig i min lilla maltesiska hemlighet, som dock ingalunda ålagt mig något malteserriddar-löfte — förstå mig väl, unge vän — jag älskar en flicka på Malta. Jag är nu en man öfver trettio år, och hon är min — första kärlek. Nu är det utsagdt, du, och derföre fingo »Almas» toppar stryka så ofta, för att jag skulle få anlöpa Malta, men det har ju icke kommit att kosta din far någonting.»

Otto steg upp och räckte kaptenen sin hand.

»Tack, bror Bengtson», sade han i en ton, som talade ifrån hjerta till hjerta, »tack för denna upprigtighet!»

Han gjorde ett kort uppehåll och tog der- efter, med ett löjligt viktigt uttryck i sitt unga ansigte, myndigt till ordet:

»I min egenskap af ombud för briggen »Almas» rederi får jag härmed, för att undersöka de möjligen erhållna skadorna efter den nyss öfverståndna stormen, anhålla, att fartyget omedelbart anlöper Malta, der de nödiga åtgärderna lämpligast kunna vidtagas. Detta är sagdt och bör äfven oförtöfvadt verkställas.»

Ett hjertligt handslag stadfästade beslutet att anlöpa Malta.

»Nu skall Viola få skäl att tacka dig, min vän, för det du befriat henne ifrån oron för den senaste orkanens verkningar», menade Bengtson.

»Må vi hoppas, att ingen ny storm kommer emellan», sade ynglingen.

Men de orden bortburos af nattens vindar. — Hvert? — Funno de kanske någon ankargrund? Smögo de med andedrägten i någon annan människobarm, att der gro och slå rot?

* * *

Morgonen hade randats, en härlig morgon på hafvet.

Härlig och klar var den svala morgonstunden äfven på land.

Solens första strålar föllo på blomsterratten utanför värdshuset »Buon Giorno» i Lavaletta på Malta, och de strålade jemväl blidt på den fagra Violas morgonkrya anlete. Det blåste en uppfriskande vestlig vind, och den unga flickan stod — gatan var alldeles folktom ännu — i lättaste enbara drägt på verandan. De flägtar, som så lent smekte hennes jungfruliga bärm, de kommo vester ifrån och medförde ju helsningar ifrån — ifrån

— hon var så orolig för honom — helsningar till *la carissima* Viola — ifrån — hon log — åh ja, hon visste väl, ifrån hvem de helsningarne kommo.

Men liksom allting, som står i solen, har en skugga, så hade äfven idyllen på Malta sin mörka sida. Ehuru Violas lif upplystes af kärlekens sol, så var dock just denna upplysning anledningen till att en ganska mörk skugga föll in midt ibland de jungfruliga, ljufva förhoppningarnes blomster på hennes lefnadsstig.

Viola var katolik, såsom hennes aflidne fader varit och hennes ännu lefvande moder var. Men begreppet af att vara katolik medför nödvändigheten att ha en så kallad bikt-fader.

En sådan hade nu således äfven enkan Cordi, och afgörandet om enkans älsklings, hennes dotters, själs blifvande salighet var jemväl lagdt uti samme mans händer. Denne, en munk med titel och namn af pater Paolo, hade länge med mycken förtrytelse åsett dottern Violas verldsliga sätt att vara, och som hans egen vandel icke gerna kunde berättiga honom till några säkra förhoppningar att osvedd slippa igenom skärselden, så var den om sin himlaframtid tvehogsne mannen betänkt på att genom ett offer till kyrkan för-

sona de mäktige helgon-advokaterna. Detta offer måste dock vara ett rent hjerta, och därför bjöd honom hans presterliga insigt att till detta offer icke utse sin egen syndiga personlighet, utan ett rent, otadeligt lam. Detta lam skulle Viola blifva. Hon skulle bli nunna, och det ju förr desto hellre, alldenstund fru Cordi då, enligt all sannolikhet, skulle bli frikostigare emot munken; ty hon behöfde ju i det fallet icke spara ihop något till hemgift åt sin dotter, då dennas brudgum var sjelfva Kristus, himmelens och jordens herre.

Pater Paolo var därför på bottnen af sin heliga själ rätt belåten med den omständigheten, att Viola till sin käraste på jorden utsett en luteran; ty en förening dem emellan var ju omöjlig, och den helige mannen erhöi dessutom ett ypperligt slagord, då han nu kunde tala med fru Cordi om det fördömliga uti böjelsen för en »kättare». Den gamla frun, den unga synderskans mamma — ty en synderska blef Viola, sålunda framställd, uti sin moders tycke — befann sig uti ett icke ringa bryderi. Å ena sidan var hon utsatt för den stränge paterns hotelser med icke allenast evig fara för dottern, utan äfven för henne sjelf, derest han, hennes biktfader, skulle se sig föranlåten att inställa sina böner för hennes

blifvande frälsning, å den andra sidan hade utländingen, *capitanon*, som visserligen röfvat hennes dotters hjerta, likväl visat sig ganska frikostig äfven mot henne sjelf, signora Magdalena Cordi, såsom Violas moder hette; och dessa gåfvor af band, små smycken och icke sällan ett vackert fransyskt klädningstyg ifrån Marseille skulle nu försvinna, upphöra utan återvändo.

Den arma qvinnan befann sig uti en beklagansvärd mellanhand, en skärseldspina eller pröfning redan uppå jorden, och ur denna pina skulle icke patern, det visste hon, bidra att befria henne, nej, han skulle icke lägga två strån i kors för att lätta densamma, utan fast hellre lägga sten på börda för henne. Emellertid var den vackra Viola, till följd af allt detta, utsatt för dagligen, ja, stundeligen återkommande förebråelser, tillrättavisningar och till och med, allt efter gummans lynne, hotelser af alla slag, ibland hvilka sistnämnda dock en var i synnerhet ryslig och egnad att injaga förskräckelse hos den unga qvinnan, hotelsen nemligen att inspärta henne uti ett kloster. Viola ville alldeles icke bli Kristi brud i den mening, hvarom här är fråga: den gode Guden hade ju förlänat henne en brudgum på vida närmare håll än i himmelen. Ungdomens spänstighet och den förtröstansfulla första kärlekens

mägtiga häfstänger för själens upplyftande höllo likväl den beklagansvärda flickans mod uppe och stärkte hennes motståndsförmåga.

Så stodo sakerna i osterian »Buon Giorno» i Lavaletta, då en dag briggen »Alma», åter på väg ifrån Marseille till Odessa, fälde ankar i Maltas hamn.

VIII.

Det är visserligen icke fallet, att ungdomens så kallade »poetiska drömmar» och »den första kärleken» — andra svärmerier att förtiga — ofta »hålla streck», det vill säga, ega eller vinna verklighet; men denna omständighet berättigar dock derföre ingalunda till en förkastelsedom öfver desamma. Dessa första yttningar af ett vaknande själsbehof äro blott uti den torftigt begåfvade bedömarens tycke af alldeles underordnad beskaffenhet och vigt. Utblottade på all poesi uti sin ungdom, bli de unga människorna ganska lätt så insnärjda uti hvad de fantasilöse kalla *verkligheten*, att de samme vid en mera framskriden ålder eller uti det *verkliga lifvet* sällan

förmå uppträda såsom annat än marionetter, vare sig då att deras lifsdramas trådar ledas af simpla, låga begär eller af andra menniskor, som ha högre själskrafter till sitt förfogande.

I hvardagsspråket heter det derföre, prosaiskt, men betecknande: ungdomen måste få rasa ut. Men detta »rasande» är ingen farlig yra. Själens spännkraft ginge förlorad, om icke de i det öppna ungdomssinnet upptagna intrycken finge utöfva sin välbehöfliga verkan på en med lifvets uppgift öfverensstämmande utveckling af själens krafter, och om icke känsla och poesi redan tidigt finge förbereda själens jordmån att i sig till grodd upptaga fröen till ädla tänkesätt och uppoffrande handlingar, ja, lifvet blefve ett mer eller mindre enformigt dagsverke — lika betydelselöst, om med eller utan materiel vinning. Lifvets salt skulle mista sin sälta, och prosans, alldaglighetens och småaktighetens dam skulle qväfva möjligheten af högre syner, än dem de materiela behofvens tillfredsställande erbjuder. Ty värdigare är att lefva i materiel brist och uppbäras af ett själshöjande sträfvande, som påminner om att Gud uti allt är oss uppenbar, än att ega materielt öfverflöd, men icke förmå se annat än blott sitt eget lilla jag och hvad dermed omedelbart sammanhänger — en i så fall ömklig syn.

Man kan trösta sig: alla menniskor äro icke af den der löjliga, egenkära sorten.

Den unge svenske studenten hörde icke till den art af den -menschliga tillvaron, hvilken betecknande nog benämnes hvardagsmenniskor. Hans själ var emottaglig, hans hjerta öppet för intryck, och kapten Bengtson hade — sådan han framstod inför ynglingen inom kulisserna af sitt rika lif och med hela den djupa bakgrunden af sin poetiska själ — gjort ett mycket djupt och välgörande intryck på honom.

Det är därför intet att undra öfver, att bilden af den älskliga Viola Cordi redan i fantasien spelade en framstående roll på scenen af Otto Rollenii lifsteater. Hon var ju för honom den signerade *la prima bellerina* och, om icke första älskarinna inom hans hjertesujetters personal, så kanhända ändå hans första ideal. Och det är just ofta ett osedt, endast ånadt föremål, som utgör ynglingahjertats ideal, derest han icke af naturen blifvit klenst begåfvad eller ock i förtid blifvit utplundrad på sitt bästa goda — tron på lifvets skönhet och kärlekens heliga magt. —

Otto Rollenius åtföljde kapten Bengtson, då denne, efter att ha vidtagit de nödiga anordningarna i och för fartyg och besättning, omsider erhöill tillfälle att i land unna sig sjelf

någon uppfriskning. Det var icke förfriskning, det var uppfriskning kaptenen behöfde och sökte.

De två männen gingo uppför en liten gata, som ifrån hamnen ledde till kastellet.

Bengtsons uppsyn var mera allvarlig än glad, och Ottos åter tolkade tydligen en högt spänd förväntan.

De behöfde icke gå synnerligt länge.

»Ah! '*Buon Giorno*'!» utropade plötsligen Otto, i det han lyftade på sin lätta studentmössa, hvilken han påtagit, och vinkade emot den nu i fullt sigte komna osterians skylt och ingångsdörr, hvilken likväl icke stod öppen, såsom vanligtvis brukade vara fallet.

Denna sistnämnda omständighet undgick icke Bengtsons nu uppblickande öga, och allvaret uti hans ansigte öfvergick nästan till dysterhet.

Begrundade han någonting, som vållade honom bryderi och bekymmer, eller var hans själ ett rof för en aningsfull känsla af att möjligtvis någon olycka skulle ha händt härstädes?

De båda männen nalkades emellertid ingången, och Bengtson lade redan handen på vredet, då dörren öppnades, och en ung flicka trädde dem till mötes.

Ett utrop af glädje undslapp kaptenen, och han utsträckte sina båda händer emot den älskliga varelsen.

Långsamt räckte hon honom högra handen, men hon yttrade icke ett enda ord.

Då hördes inifrån en röst, som häftigt ropade:

»Nå, Viola, hvad dröjer du för?»

Viola drog sakta sin hand ur kaptенens, såg med en lång, smärftfull blick på honom och gick tyst tillbaka igenom verandan.

Bengtson stod der, liksom träffad af åskan.

Hvad hade här förefallit? Hvad var åfärde?

Han lade det paket, hvori han medförde en gåfva, ett klädningstyg åt signora Cordi, modern, och en sjal åt den vackra dottern, på en bänk i verandan och satte sig, dyster i hågen, invid ett litet bord.

Men Otto Rollenius, studenten ifrån Upsala, följde med ögonen den försvunna flickan.

Var det en synvilla? Var det en uppenbarelse? Var det verkligen sant, hvad han här nu såg med sina lekamliga ögon, eller, riktigare, hvad han nyss sett?

Ofta, ofta i sina vakna, svärmiska känslodrömmar hade han försökt skapa inför sin själs ögon en helgjuten bild af sitt qvinliga ideal, men alltid förgäfves. De modeller härtill, som

verkligheten hittills erbjudit honom, hade allesammans varit otillfredsställande. Men nu — nu hade han sett henne — sin långtans föremål.

De båda männen qvarstannade i verandan. De talade dock icke ett ord med hvarandra.

Efter en liten stund kom ett äldre fruntimmer tillstädes, och, i det hon helsade, såsom en gammal bekant, på kaptenen, frågade hon dock i någorlunda kall, synbarligen tvungen ton:

»Hvad behagas, signor capitano?»

»Hvad har händt? Hvad har här skett för slag?» var den fråga, som Bengtson gaf till svar på fruns spörsmål.

»Huru så?» frågade fru Cordi med tvungen köld.

»Är Viola sjuk?» utbrast kaptenen och ville fatta värdshusfruns hand.

Men denna tog ett steg tillbaka och genmälte nästan vresigt:

»Ingenting har händt, som skulle angå er — och se der är pater Paolo.» Och hon tilllade för sig sjelf: »må han förklara, hvad som har händt; jag kan det icke.»

Hon neg och gick åter in i huset.

Pater Paolo, en mager, mörkögd man, med ett falskt leende på de tunna läpparne, kastade nu en mönstrande blick på främlingarne.

»Varen välkomne, främlingar!» sade han med stillsam stämma, »men mera välkommet vore, om ni ville lemna detta hus i fred. Herran har här gjort sitt inträde: husegarinnans dotter ärnar gå i kloster.»

Dessa ord, uttalade med ett illa doldt uttryck af skadeglädje, åtföljdes af en lika illa dold triumferande blick.

De två nordboerne voro som förstenade. I synnerhet den yngre af dem, den poetiske studenten, var alldeles bortkommen.

Kapten Rolf Bengtson var också den af de två, som först återvann fulla herraväldet öfver sin sinnesrörelse.

Han var utomordentligt blek.

»Kom, kamrat», sade han i låg, men fast ton, »kom, jag är allt för upprörd för att kunna fatta ett klokt beslut nu. Men —» Han tystnade, gjorde en djup helsning för patern, fattade vännens arm och vände sig med honom åt dörren samt gick ut.

Otto Rollenius följde, inom sig ytterst förvånad och djupt nedslagen, men hvarför han var det, kunde han icke riktigt göra sig reda. Han var det endast af vänskap och deltagande för den unga, sköna qvinnan.

IX.

De två vännerna — ty det voro de två männen ännu mera nu, då olyckan blifvit förmedlaren dem emellan — gingo en stund tyste bredvid hvarandra. Kapten Bengtson stälde likväl sina steg till ett bestämdt mål. Äfven nu var det han, som bröt tystnaden.

»Min unge vän», sade han med en sär eget lugn och beslutsamt klingande röst, »du ser, huru saken står, det vill säga, du ser, att det står illa till. — Att fälla modet är icke i enlighet med min natur. Jag måste nu besluta mig till en rask, oförväntad handling — en öfverrumpling — och det gör jag. Men låtom oss öfverlägga! Jag behöfver ditt bistånd, det inser jag. Vill du hjälpa mig?»

Han stannade och såg med en djupt allvarsam, nästan dyster uppsyn på sin yngre följeslagare.

Denne, hvilken jemväl hejdat sin gång, besvarade kaptenens fråga kort och fast:

»Ja!»

»Nåväl», återtog Bengtson, »låtom oss gå in på osterian »*Esperanza*» (Hoppet)! Vi kunna der erhålla ett enskildt rum samt ostörde börja och avsluta vår rådplägning.

Så skedde.

Inkomne på värdshuset och i det begärda rummet, samt sedan en flaska vin bestälts, och kyparen lemnat dem ensamme, vände sig Bengtson, efter att ha tömt sitt glas, hvilket Otto icke heller underlät att göra med sitt, till denne senare och begynte med lugn röst, utan all öfverdrift i ord eller åthäfvor, framlägga sin plan. Denna gick icke ut på någonting mindre än ett vågstycke. Men han hade fattat ett orubbligt beslut. Det oaktadt var han väl dock icke alldeles ense med sig sjelf om medlen och sättet att utföra detta beslut, ty hans första ord hade varit:

»Nu äro goda råd dyra!»

Han hade tystnat, och, som han icke strax fortfarit i sitt tal, tog Otto sig före att yttra:

»Tänk hvad du vill om mig, min bror, men jag anser, att det nu gäller helt enkelt: våga vinna, våga tappa!»

Kaptenen såg upp med en frågande blick. Otto log.

»Skall jag säga rent ut», sade han, »hvad jag tror, att du tänker på, och hvad som såväl bör som ock torde kunna ske?»

»Tala rent ut!» utropade kaptenen.

»Tag din brud på vikingavis», svarade ynglingen frimodigt, »enlevera henne eller, bättre sagdt, rädda henne undan klostrets fördö- melse!»

Rolf Bengtson tycktes bli något öfverraskad.

»Var det blott ett hugskott», sade han, »eller tror du verkligen —?»

»Hvad jag tror», afbröt den yngre kamraten, »vet jag icke bestämdt, men jag hoppas, att du sålunda bäst skall kunna reda denna härfva.»

»Topp!» utropade kaptenen. »Och du står mig bi?»

»Med hufvud och hand!» svarade ynglingen entusiastiskt.

Nu beramades sättet, och handling följde utan mycken tidsutdrägt.

* * *

Det är natt.

På det djupblå himlahvalfvet tindrade en och annan stjerna emellan de framilande molnen, som, drifna af en stark, nordvestlig vind, hastigt och sammanskockade i alla möjliga former, likt jagade vidunder, rusade åstad förbi och öfver eller, riktigare, under månans glansskifva, hvilken, nu och då blottad, utsände sitt silfversken öfver denna vilda jagt uti rymderna — och på jorden öfver, bland annat, det fridlysta *Sancta Martha luationis pedum* (Den heliga Marthas af fottvagningen nunnekloster). —

Två män stodo nära invid klostrets södra vägg; de befunno sig inom trädgårdsomhägna- den.

»Har du repet i ordning?» frågade sakta den mera högväxte af männen.

»Ja», svarade den andre lika sakta.

»Nåväl, stig då upp på mina axlar och försök att nå upp till fönstret, det femte ve- ster ifrån! Der är hennes cell.»

Den kortare och, såsom det af röstens klang kunde antagas, yngre af de två karlarne klef, utan att yttra ett enda ord, upp på den längres axlar och försökte nå fönsterkarmen.

»Ah,» hviskade han, »jag når icke allde- les upp!»

»Stig på mitt hufvud!» sade den andre i samma tonart.

Så skedde.

En liten stund förgick.

Mannen vid fönsterkarmen tycktes syssla ifrigt.

Fattande med ena handen tag uti fönster- karmen, höjde han sig nedåt och hviskade:

»Jag kan icke få repet fästadt någonstädes.»

»Se här en borrh», svarade den andre och sträckte sin ena hand uppåt, i det han tillade:

»Kila denna stadigt in mellan fönsterkar- men och väggen samt fäst repstegen vid den samma!»

Ett sakta ljud, liknande gnagandet af en råtta, hördes.

Det räckte icke länge.

Nu hoppade den ofvantill stående karlen lätt ned på marken.

»Se så, nu är repet fästadt», sade han. »Stig upp och befria din engel ur detta himmelrike!»

»Tack!» svarade den längre af de två männen och svingade sig, med tillhjälp af repet, vigt och hurtigt upp till fönsterkarmen.

Djup tystnad rådde öfver allt, till och med vinden tycktes ha bedarrat liksom i väntansfull spänning.

Var det ogerningsmän, stadde uti utöfvan- det af ett brott, desse män, som sålunda vanhelgande sökte intränga uti de fromma, blott för himmelens fröjder utkorade systrar- nes fridlysta hemvist?

Månan, som just nu bröt fram mellan molnen, kastade sitt halfklara trollsken öfver den besynnerliga gruppen.

»Ah», sade mannen, som svingat sig upp till fönstret och der med den ena af sina kraftfulla händer fasthöll sig, »det var bra, här finnas inga galler!»

Han slog ett sakta slag på en af de små rutorna i det höga, men smala fönstret.

»*Sancta Madonna* (Heliga Guds moder)!» hördes en skällfvande stämma inifrån. —

Hvad vidare föreföll der uppe i luften vid detta femte fönster vester ifrån, är obekant, men länge räckte det icke.

En ljusklädd skepnad smög igenom det nu öppnade fönstret, och dess späda händer omfattade det nyss vid karmen fästade repet med krampaktig styrka. Skepnaden började glida nedåt samt upptogs efter en ganska kort och fullkomligt lycklig luftfärd af den nedanförl stående mannens armar.

Det var Viola Cordi, som, nästan sanslös af fruktan och ängslan, sjönk till Otto Rolleii högt häfda barm, hans i eldiga slag klappande hjerta.

I nästa minut stod kapten Rolf Bengtson bredvid sin älskade.

»*Evviva fortuna* (Lefve lyckan)!» utropade han, och med snabba steg aflägsnade sig nu åt hamnen till de två männen, jemte den röfvade himlabruden, öfver hvars lilla gestalt de i hast kastat en vid sjömanskavaj, och på hvars af glänsande svarta lockar — ännu gudskelof icke afklippta — omgifna lilla hufvud de satt en sjömanshatt med långt bakstycke.

Enleveringen af den sköna Viola Cordi ur klostret »*Sancta Martha luationis pedum*» på Malta hade lyckats.

Lyckligt kom äfven det flyende sällskapet ombord, och briggen »Alma», förd af kaptén Rolf Bengtson samt nu stadd på färd från Marseille till Odessa, lättade omedelbart derpå ankar, och dess hvita dukar utbreddes för den friska nordvestens framdrifvande påtryckning.

»Farväl, farväl, på den gungande färd!»

X.

Kaptén Rolf Bengtson inrättade det så behagligt, som möjligt var, för sitt hjertas utvalda, hvilken han på fornnordmannavis vunnit, ja, enligt sin egen oförgrifliga åsigt, frälst ur den ondes klor, ty — »ett kloster måtte väl vara ett helvete ändå för en söderländska om sjutton år», sade han till den med honom i detta afseende fullkomligt liktänkande Otto Rollenius.

Denne sistnämnde unge man — han föreföll numera icke sig sjelf, om än måhända andra, såsom blott och bart yngling — denne unge man och förhoppningsfulle Apollosen, som sålunda, liksom igenom försynens skickelse, redan vid ganska tidig ålder blifvit deltagare uti ett äfventyr af mera än blott romantisk art,

var, sin ålder, sin ställning och de iråkade förhållandena likmätigt, högeligen förtjust uti allt, som förefallit, ja, till den grad, att han beredvilligt åtog sig allt ansvar för denna handling hos sin herr fader, hvilken dock i sjelfva verket *denna* sida af saken ganska litet berörde. Kapten Bengtson tackade emellertid sin unge vän för hans tjänstvillighet, ehuru han inom sig torde ha egnat denna oombedda och alldeles obehöfliga redobogenhet ett ironiskt löje.

Men Otto Rollenius gick ännu längre i sin beredvillighet och vänskap — detta i eget tycke förstås: det var icke nog med ansvarsåtagandet — i den vägen mötte han intet hinder ifrån Bengtson, hvilken leende emottog anbudet, alldenstund han ju visste, att han i alla fall fick svara för allt —, utan han, Otto, beslöt äfven, tills vidare likväl blott tyst inom eget bröst, att uppbjuda allt, hvad på honom bero kunde, för att för den unga sköna maltesiskan göra vistelsen ombord å »Alma» så behaglig, som möjligt vore. Härutinnan trodde den *mycket unge* mannen, att han gjorde en stor uppoffring på vänskapens altare, ty — ja det måste sägas rent ut — ty han hade, jemväl detta lyckligtvis blott tyst inom sig sjelf, fattat det om sällsynt kraft vittnande beslutet att icke göra kaptenen — svartsjuk. Men artig och före-

kommande visade han sig i alla fall och vid alla möjliga tillfällen emot den vackra Viola Cordi.

Sålunda förgick tiden till en början ganska angenämt för alla parter, och till och med manskapet kom att, till följd af kaptenens glada lynne, ha lättare tjänstgöring, så att båtsman Rinborg, den svåraste krångelmakaren inom besättningen, medgaf, att »den der lilla jungfruns ankomst ombord tycktes ha medfört vackert väder såväl i luften som öck i kaptenens sätt att bemöta sitt folk».

Det ofta öfverraskande sköna sceneriet vid seglatsen igenom Arkipelagen, såsom denna del af Medelhafvet med rätta kallas, gaf den poetiska akterdäckstrion ett välkommet tillfälle till underhållande samtal, ofta långt in på de ljumma nätterna, ty äfven Viola föredrog att i sällskap sitta uppe på däck framför den ofta förgäfves sökta hvilan i sin hytt, hvilken likväl gjorts så komfortabel, som det i hast varit möjligt.

Dessa nätter på briggen »Almas» däck voro för den unge studenten riktiga högtidsstunder af poesi och naturnjutning, synnerligast som de genom Violas närvaro erhöilo ett alldeles egendomligt behag.

Kykladernes rika ögrupper med sina omväxlande taflor gafvo mångfaldiga ämnen till

underhållande samtal, och den unge studenten fick här en välkommen anledning att icke »ställa sitt ljus under ena skäppo», utan genom lifliga skildringar, berättelser och beskrifningar inviga den uppmärksamt lyssnande lilla maltesiskan uti den grekiska gudasagens sköna diktverld, här och der framställd med inskjutna tillägg ur den gamla historiens hjelteålder, berättelser om Argonauternes tåg, om Herkules, Theseus och framför allt om Trojanska kriget, dess anledning, fortgång och slut samt skildringar af de förnämsta i detsamma uppträdande personligheterna å hvardera sidan.

Den unga flickan lyssnade med mycken uppmärksamhet, ehuru hon icke riktigt väl förstod Ottos engelska. Men Rollo Benzoni kom esomoftast emellan såsom tolk och förklarare. Den raske kaptenen tycktes med synnerlig ifver just i detta afseende visa sig artig mot den unga maltesiskan och inblandade också under berättelsernas fortgång sina tillägg oftare, än det egentligen skulle ha varit af behovet påkalladt. Viola och Otto förstodo hvarandra ändå någorlunda bra, kanhända till följd af ungdomens sympati.

Det var en afton, hafvet var lugnt, seglen hängde å stag och rår, och vid horisonten i öster syntes flere öar.

Kaptenen, Viola och Otto sutto på akterdäck.

»Se der Delos», sade kapten Rolf Bengtson och pekade med handen åt höger, »der om styrbord ha vi den tysta ön!»

Detta sades på svenska.

Otto Rollenius suckade.

»Jag är en pilgrim ifrån Delos' stränder», sjöng han sakta för sig sjelf.

»Nå», skrattade kaptenen, »om det är 'till Vänskapsöarnes vackra länder', min unge bror, så har du uti mig funnit en lots. — Jag är din vän, Otto», tillade han i allvarsammare ton.

»Tack!» svarade ynglingen varmt, men suckade åter om en liten stund.

»Du är melankolisk i qväll», sade kaptenen och kastade dervid en forskande blick på den unge mannen.

Men denne steg upp och gjorde ett slag framåt fören af briggen.

Der stälde han sig afsides och lät sina blickar drömmande sväfva öfver vattenytan.

»Det är icke, fruktar jag», hviskade det inom honom, »'till Vänskapsöarnes länder' du längtar så, mitt oroliga hjerta, det är väl till —», han vågade icke fortsätta i sin tankegång, hvilken sannolikt, om han troget fullföljt densamma, skulle ha upplöst sig uti orden: »det är till Paphos, till kärleksgudinnans

ö jag längtar»; men hans tankar klädde sig icke uti tydliga ord.

Deremot suckade han ånyo.

O, hvad de äro sköna, dessa första ögonblick och stunder af kärlekens gryende morgonrodnad uti en ren ynglingasjäl, sköna och — så bittra, så egendomligt bittra ändå, liksom skulle det unga, hittills så band- och bojfria hjertat blygas för den ovanliga värmen uti sina af en okänd makt i storm uppjagade känslor.

Hos unga qvinnor yttrar sig detta samma känslöfenomen naturlikmätigt alldeles annorlunda.

Om den unga qvinnan, hvars hjerta blifvit fästadt vid en man, har djup i sin själ, så försöker hon i det längsta att dölja sin kärlek till och med för sig sjelf, och i den älskades närvaro anstränger hon hela sin kraft för att hyckla köld. Den mera mognade qvinnan har oftast, dock icke alltid, öfverstått dessa smärtor och njutningar i inbillningens rike. Hon vet, hvad hon efterlängtar, och kallar det vid dess rätta namn: besvarad kärlek. I sina fordringar på kärlek är qvinnan, vare sig ung eller icke, alltid mera absolutist, men vida mindre idealist än mannen. —

Emellertid fortsattes seglatsen under gynsam väderlek igenom hela Arkipelagen.

Vid klar himmel och för frisk, förlig vind passerades Dardanellerna. Med god fart sköt »Alma» genom den lätt krusade vattenytan.

Det var qväll.

Kajutsällskapet å den svenska briggen var, såsom vanligt, församladt vid sitt aftonté på akterdäck.

Otto Rollenius berättade åter sina historier för en tacksamt lyssnande, ehuru blott tvåtalig publik.

En liten paus hade uppstått.

»Och nu, mitt herskap», afbröt Otto tystnaden, »tillåt mig att egna några ord åt minnet af en myt, men ett så vackert minne, som blott ett sådant själsblomster kan vara, och i dubbel mån vackert för er båda, mine käre vänner!»

Hans röst hade en nästan vemodig, men tillika andaktsfull klang.

»Det är sagan om Hero och Leander», fortfor Otto, »som jag nu vill gå att berätta, och det just här på skådeplatsen för deras hjeltomodiga kärlek. Nåväl! Leander var en yngling och Hero en ungmö. De bodde, en på hvardera sidan af sundet, i sina fäders borgar.

De älskade hvarandra, men ödet hade icke tillåtit deras förening, och det fanns intet me-

del för dem att ens kunna råka hvarandra annorlunda än i hemlighet.

Att komma i båt med segel eller åror skulle för Leander ha varit detsamma som att utsätta Hero för upptäckt af förhållandet och deraf följande obehag. Han fann då på den utvägen att simmande öfverskrida mellanrummet, att hvarje afton, sedan han simmat öfver sundet, under nattens timmar hvila ut och lefva upp i sin Heros armar och, då det begynte dagas, på samma sätt anträda återvägen.

De voro lyckliga, de två, med och uti sin ljufva hemlighet.

Men en natt — det hade stormat och sjön gick hög — sveko Leanders krafter honom, då han var på färden, och, i stället för den lefvande, varme älskaren, kastade de kallsinniga böljorna till den bidande Heros fötter liket af hennes på vägen drunknade vän.

Då denna syn tedde sig för hennes ögon, bleknade lifvets stjerna på hennes himmel, och sjelfva denna himmel höljdes i förtviflans mörka moln, och, hjeltemodig och trogen som hon var, sökte och fann hon en välkommen död vid den älskade ynglingens sida.

Vattenelfvorna sväfvade öfver deras graf

— det var deras begrafning vid vågors glitter och den tysta, kyska månans sken.

Och det var just här i detta sund, som denna kärlekshistoria hade sin ljufva upprinnelse, sin känslösälla fortgång och sitt sorgligt vackra slut — —»

Öfver det lilla, tysta sällskapet sväfvade med nattvindens fläkt en sympatiens ande, hvilken på ett vanlighetens skrankor öfvervinnande sätt närmade deras själar till hvarandra. —

»O», bröt Viola tystnaden, »hvad männen ändå äro lyckligare än qvinnorna! Leander kunde offra sitt lif för att söka lyckliggöra Hero; hon, Hero, kunde blott — dö med honom.»

Då sade Rolf Bengtson, och tonen i hans röst var ovanligt allvarlig, liksom aningsfullt högtidlig:

»Hero har gjort det; sålunda ådagalägger qvinnan, att hon kan vara lika trogen i sin kärlek, som mannen kan och bör vara stark i och igenom sin kärlek.»

Viola rodnade djupt. Hvarföre rodnade hon och bleknade sedan strax derefter? — Och Otto, hvarföre kände han i detta ögonblick, liksom skulle hans hjerta plötsligt ha upphört att slå? —

Men det var skymning: ingen, utom de på det klara himlafältet i trohetens djupblåa färg

upptågande stjernorna, såg Violas rodnad och hennes bleknande; och sorlet af det igenom vågorna glidande fartyget och vindens sus i segel och tåg borttogo ljudet icke allenast af Ottos våldsamma hjertklappning, utan äfven af den djupa suck, med hvilken han nu liksom satte en punkt för sin berättelse om Hero och Leander. — —

Marmorahafvet öfverfors under fortfarande gynsam vind, Konstantinopel passerades, »Alma» genomskar Bosforen, och snart, en svan med utbredda hvita vingar, öfverflög hon äfven Svarta hafvets vida bölja till den ryska handelsstaden Odessa.

XI.

De vitigråa kritklipporna, af hvilka stranden invid Odessa bildas, reste sig höga och, som Viola tyckte, hotande inför det framseglande fartyget — eller var det endast henne de hotade, henne, som öfverträdt sed och bruk, och som stod i beråd att knyta ett för alltid fästande band med en man af ett annat folk och en annan tro än hennes? Hon

kände inom sin oroliga barm, nu då den afgörande stunden nalkades, något, som hittills varit henne fullkomligt obekant: det var samvetsqual.

Hon var blek, oaktadt hon nu var så nära uppnåendet af sin förmenta lycka, en kärlekens rosengård, föreningen med den hon älskade så högt, att hon för hans skull öfvergifvit sin moder och sin fädernebygd.

Men var det endast och allenast denna oro, som qualde den unga flickans sinne? Var deruti icke skönjbar — för henne sjelf åtminstone — äfven en annan smärtsam känsla?

Den unga katolskans skrupler häfdes snart nog af den pater, som kapten Bengtsons klingande skäl förmådde åtaga sig att förrätta vigseln.

»Då nu synden», så talade den helige mannen salvesfullt, »en gång är begången, så är enda medlet att godtgöra den ändå en vigsel. Kyrkans heliga välsignelse rentvår dig, min dotter.»

Den unga maltesiskan lugnades i någon mån af dessa ord, hvad den religiösa sidan af saken vidkom; men om hennes själ i detta afseende vann en skenbar trygghet, så tilltog deremot hos henne ett tvifvel af en visserligen mera jordisk beskaffenhet, men icke

förty, eller kanske just derföre, af en henne öfverväldigande styrka.

Älskade hon sin Rollo Benzoni så, så utslutande, så af sitt hjertas djup, att ingen annan jordisk bild i detta hennes känslors tabernakel ibland afhöljdes för hennes inre öga och då — vid dessa förfärligt ljufva tillfällen — omstrålades af ett allt annat öfvervinande, tjusande och, såsom hon tyckte sig ana, löftesrikare morgonskimmer af sällhet och lycka? Denna farliga bild var bilden af den — liksom hon sjelf ju var det — unge Otto.

»Ottone är yngre än Rollo», smög en blott till hälften medveten tanke i fjärilsflygt öfver rosorna i hennes känsloverld, »Ottone förstår mig fortare, ehuru han talar vida sämre italienska än Rollo. Det är icke heller just i ord vi tala med hvarandra, vi tala ju oftast» — och den oskyldiga flickan drog en suck af lättnad — »blott ögonspråket, och i dess tyta tal ligger väl intet ondt!?»

Den välförplägade paterns uppmuntrande ord hade snart nog förmått Viola att gifva sitt samtycke till en förening genom kyrkans band. Ja, hon trodde väl sjelf också, att hon sålunda kanske lättast skulle komma ur den inre osäkerhet, det pinsamma själstillstånd, hvaruti hon såg sig försatt.

Till följd deraf försiggick en dag i all öflig

form, men utan några stora ceremonier, uti en af Odessas katolska kyrkor den stilla vigseln emellan Rolf Bengtson och Viola Cordi.

Omedelbart efter den heliga aktens slut begaf sig det unga paret ombord. »Alma», som under tiden, i förbigående nämndt två veckor, lossat och lastat ånyo, lättade sitt ankar och spände ut sina segel, vände stäffen söderut och klöf böljan under den lätta tryckningen af en frisk, förlig vind.

Åter gick färden tillbaka till Medelhafvet samma stråt och genom samma klassiska överld, förbi kap Matapan, Europas sydligaste udde. Lemnande kap Passaro å Sicilien till höger, befann sig briggen »Alma», kapten Rolf Bengtson, åter en gång på den ödesdigra punkten 36 grader, 57 minuter, och Malta var i sigte kranbalkvis i lä, men det svenska fartyget bibehöll stadigt sin jemna kurs åt vestnordvest, utan att falla af ett enda streck.

Och besynnerligt! Ehuru det blåste en ganska frisk vind, och stänger och dukar frestades svårt, sprang denna gång icke en enda klut, eller bröts ens en sticka af för vindens tryckning, än mindre då den vackra briggens högresta, stolta toppar, hvilkas hvita dukar lyste i den glödande södersolens sken öfver det skummigt upprörda hafvets böljor.

Men der nere i kajutan såg det sorgligt ut.

Violas kropp tycktes icke ha varit danad för att uthärda ett upprördt lifs mångfaldiga växlingar och stormiga sinnesrörelser. Den vackra, ännu för icke så länge sedan blomstrande qvinnan tärdes synbarligen icke allenast af en våldsamt själsoro, utan äfven hennes kropp föll af, oakadt hon både af sin make och vännen Rollenius erhöll den ömmaste vård i såväl lekamtligt som ock andligt hänseende.

Marseille uppnåddes, lasten lossades, och »Alma» tog nu frakt af sydfrukter till Stockholm, till de nordliga vattnen, ty hem — hem ville kapten Rolf Bengtson nu, för att der »åtminstone ett helt år», så sade han sjelf, »få lefva ett sant lif en gång».

Och hvilket skönt lif väntade icke honom vid sidan af hans älskade, unga och hulda maka!

Men den unga frun var sjuk, mycket sjuk och svag. Den i Marseille rådfrågade läkaren trodde, att hennes bröst var angripet, och hade tillrådt en luftförändring.

Nåväl! En sådan luftförändring gick hon ju nu, den älskade, till möte. Rolf Bengtson var så lugn, som det var möjligt att vara under sådana förhållanden.

Det var redan senhöst i de nordligare trakterna af Europa, då briggen »Alma» passerade

Öresund, och kursen, sedan Sveriges sydostligaste udde dubblerats, ställdes till Stockholm.

Violas tillstånd försämrades allt jemt för hvarje dag.

Lasten lossades i Stockholm, och kapten Bengtson beslöt att till vintern äntligen föra fartyget hem till Gefle, ett beslut, hvaröfver besättningen, idel svenskar, högeligen gladde sig.

De i Stockholm rådfrågade läkarne skakade betänkligt på hufvudet åt Violas tillstånd och gäfvo föga förhoppning om hennes vederfående. Dock skulle en vistelse å land i alla fall bekomma henne jemförelsevis bra.

Men så gick det icke.

Det var en förmiddag, kort efter sedan ankaret lyftats och »Alma» vändt stäfven emot norden, till Gefle.

Bengtson och Otto sutto vid den sjukas bädd.

Hon tycktes slumra, ty ögonen voro slutna, — men hon slumrade icke.

Ett underbart lugn låg utbredt öfver Violas hela väsende och gaf särskildt en ljufpregel åt de vackra, nu så aftärda ansigtsdragen.

Då slog hon upp ögonen, såg med innerligt ömma blickar på de båda vännerna och

famlade med de afmagrade händerna efter deras.

Då hon fått dessa slutna i sina, öppnades de bleka läpparne, och hon sade med ytterst svag, men klar röst, rigtande sitt tal till Bengtson:

»Helsa till ditt af mig så högt älskade, så fjerran ifrån mitt hem belägna land — — och — och — hvilket jag icke skall få beträda! Helsa dess klara älfvar, som du talat om för mig! Deras bölja skall ej grumlas, om du äfven i dess spegel mötte den bild, som jag tror — och så gerna hoppas — att du evigt bär uti ditt hjerta. Och — helsa — jag ber — så innerligen från mig också — den nordiska flickas blåa ögon — hvilka för dig skola ersätta mina mörka — som nu snart skola slockna! Säg henne, att — engel vorden — jag vill omsväfva dig och henne — och edra barn — och — låt din äldsta dotter — få heta Viola — till ett minne af mig! Detta är det enda jag ber nu — i min afskedsstund. Gud välsigne dig!»

En blick, en bruten stråle, ett leende, själens första vingslag på sin flygt till himmelen. — Viola var död.

Viola pia, förlåta skall huldrik
Dig för din kärlek allherskaren Gud.

XII.

Vid ankomsten till Gefle straxt derefter uppgjorde kapten Rolf Bengtson ganska snabbt sina affärer med »Almas» redare, herr Rollenius, till dennes fullkomliga belåtenhet och kontorspersonalens stora förvåning.

Derefter nedlade han befälet å »Alma», äfven detta till förvåning för herr Rollenius, som gerna velat se honom kvarstå vid detsamma.

»Jag seglar icke mera», var Rolf Bengtsons enda och bestämda svar.

Den vackra Violas lik förde Bengtson till sin hemsocken, å hvars kyrkogård han redde henne en graf.

»Violas graf», sade han vid afskedet till Otto Rollenius, »blir mina minnens, mina jordade förhoppningars altare. Vid detta altare vill jag begå min kärleks åminnelsehögtid och bedja om försoning med alltings upphofsman, allas och min och Violas Gud.»

Och han, Otto Rollenius, den unge studenten, hade gjort studier, som han icke glömdes under loppet af hela sitt lif.

I nattens stillhet doftar nattviolen,
 Då andas hon med frid i känslans bo,
 Men sluter blyg inför den stora solen
 Sin lilla kalk, att skydda hjertats ro.

Din blomstersjäl, o, Viola, bröt samman
Uti passionens lavasvall, då het
Den i ditt hjerta tände känslotlamman,
Som ungmöns blyga drömmar sönderslet!

Du i din själ var ej »af denna verden»,
Och blommade här blott en liten tid;
Nu, som förklarad, har du återfärden
Till himlen anträdt — och du der får frid!

1001849980

